

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐναγνώσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἑτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 14 Μαρτίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 15

ΠΩΣ ΕΓΙΝΑΝ ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΠΕΡΣΙΚΟΣ ΘΥΓΑΤΡ

— Πόσα θέλεις γιὰ τὸ χτήμα τὸ Φακιοῦ ;

— Δὲ θέλω τίποτα. Τὸ Φακιοῦ δὲν πουλιέται. Τὸ μικρὸ αὐτὸ χτήμα εἶναι ἀπὸ τρακόσια χρόνια τῆς φαμίλιας μας κι' ὅσο ζῶ ἐγὼ τουλάχιστο, θὰ μείνῃ δικό μας.

— Ἀς τα τῶρ' αὐτά. Ἄμα βρίσκει κανεὶς τὸ συμφέρον του, δὲν πρέπει νὰ συλλογίζεται τέτοιες κουταμάρες.

Αὐτὰ ἔλεγαν μιὰ μέρα ὁ Ράδια, ὁ ἐπιστάτης τοῦ Καριῆς, ἐνδὸς πλούσιου Πέρση, ἄρχοντα κι' ὁ Ναρέτο, γιὸς τοῦ χωρικοῦ Μανομποῦ.

— Ἡ ἀνάγκη τὰ καταφέρνει ὅλα, εἶπε πάλι ὁ Ράδια. Πῶς θὰ βγάλῃς τὸ ψωμί τῆς μάνας σου, τῆς κυρᾶ-Λόδιας καὶ τῆς ἀδερφῆς σου τῆς Πάλιας ;

— Ὁ Ὁρμουδὲς καὶ τὰ Ἰξέδ (*) τοῦ θὰ μᾶς βοηθήσουν. Θὰ σπέρνω στᾶρι καὶ καλαμπόκι στὸ χωράφι, λαχανικὰ στὸ περιδόλι καὶ θὰ περιποιέμαι στὸν

κῆπο τὰ λουλούδια, ποὺ τὰ πουλεῖ ἡ Πάλια στὶς κυρίες τοῦ Ἰσπαχάν.

— Αὐτὰ τὰ ἔκανε κι' ὁ πατέρας σου. Κι' ὅμως πάντα ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ξενοδουλεύῃ στὸ χτήμα τοῦ ἄρχοντα τοῦ Ραμέτι.

— Τὸ ἴδιο θὰ κάνω κι' ἐγώ. Εἶμαι νέος καὶ δυνατὸς καὶ θ' ἀντέχω.

— Ἀγύριστο κεφάλι, τελοσπάντων. Σοῦ προσφέρω γιὰ τὸ Φακιοῦ χίλιους παράδες.

— Δὲν τὸ πουλῶ.

— Δυὸ χιλιάδες παράδες σοῦ δίνω.

— Δὲν τὸ πουλῶ.

— Ἐ, γειά σου, λοιπόν, στραβόξυλο. Θὰ τὸ μετανοιώσεις !

Ὅταν ὁ Ράδια εἶπε στὸν ἀφέντη του πῶς δὲ μπόρεσε νὰ καταφέρῃ τὸ Ναρέτο νὰ πουλήσῃ τὸ Φακιοῦ, ὁ Καριῆς ἔγινε ἄνω-κάτω. Δέκα χρόνια τώρα εἶχε χαλάσει τὸν κόσμο ν' ἀγοράσῃ τὸ μικρὸ χτηματάκι, γιὰ νὰ τὸ ἐνώσῃ μὲ τὸ δικό του τὸ μεγάλο. Τοῦ χαλοῦσε, ἐκεῖ ποὺ βρισκόταν, ἓνα ὠραῖο πάρκο γιὰ κυνήγι καὶ μιὰ μεγάλη δεντροστοιγία ἀπὸ φοινικιές. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ πατέρας, οὔτε ὁ γιὸς ἀποφάσιζαν νὰ τοῦ τὸ πουλήσουν.

Ὁ Ναρέτο βάλθηκε ἀμέσως στὴ δουλειά. Τρεῖς μέρες τὴ βδομάδα καλλιεργοῦσε τὸ χωράφι του καὶ τὸν κῆπο καὶ τίς ἄλλες ἔκοβε ξύλα στὸ δάσος τοῦ Ραμέτι τοῦ ξυλεμποροῦ, ποὺ τοῦ μετροῦσε τὴ δουλειὰ μὲ πολλὴ αὐστηρότητα. Μὰ ὁ Ναρέτο ἦταν ἐργατικὸς νέος καὶ κατάφερνε νὰ

«—Πάρε αὐτὸ τὸ τὸ ραβδί...» (Σελ. 170, στ. α'.)

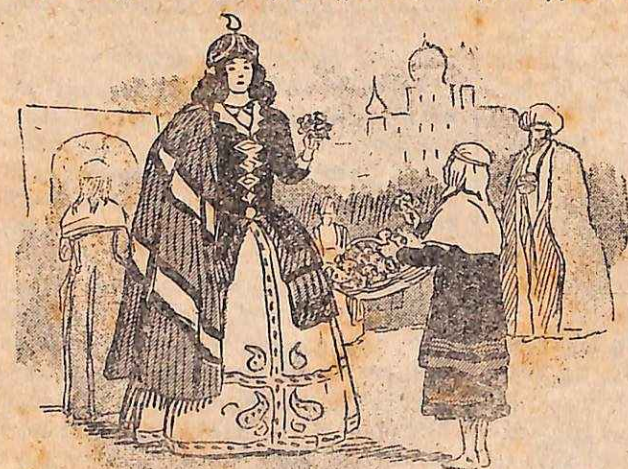
εὐχαριστῇ τὸν παράξενο ἀφεντικό του.

Ἡ μικρὴ Πάλια ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἔβγαζε κάμποσα λεφτά. Γαρούφαλλα, γιασεμιά, τουλίπες, βιολέττες κι' ἄλλα λουλούδια ποῦβγαζε ὁ κῆπος, τᾶφτιανε ὠραῖα μπουκέτα καὶ τὰ πῆγαινε καὶ τὰ πουλοῦσε στὶς ὠραῖες ἀρχόντισσες τοῦ Ἰσπαχάν.

Καλά, θὰ μοῦ πῆτε, πῶς σὲ τόσα λουλούδια ποὺ εἶπατε, δὲν εἶπατε καὶ τριαντάφυλλα ; Λοιπὸν τὰ τριαντάφυλλα δὲ φύτρωναν ποθενὰ ἐκεῖνον τὸν καιρὸ, δηλαδὴ χίλια χρόνια πρὶν ἀπ' τὴ βασιλεία τοῦ Κύρου. Ὁ θεὸς Ὁρμουδὲς δὲν εἶχε δημιουργήσει ἀκόμη αὐτὸ τὸ λουλούδι.

Λέγαμε λοιπὸν ὅτι ὁ ἄρχοντας Ραμέτι ἦταν σκληρὸς ἄνθρωπος. Τόσο σκληρός, ὥστε δὲν ἄφινε τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους νὰ μαζεύουν τὰ ξερά κλαράκια, ποὺ ἦταν πεσμένα στὸ δάσος. Ὁ Ναρέτο ὅμως πολλὰς φορές ἔκανε πῶς δὲν ἔβλεπε κι' ἄφινε τοὺς φτωχοὺς νὰ πέρνουν τὰ ξερόκλαδα γιὰ νὰ ζεσταίνονται τὸ χειμῶνα.

Ἦταν κι' ἓνα γεροντάκι ἴσαμε ὀγδόντα χρόνων, ποὺ ἐρχόταν δυὸ τρεῖς φορές τὴ βδομάδα κι' ἔπερνε ξύλα, — ὅσα μπορούσε νὰ σηκώσῃ στὰ τρεμάμενα χέρια του. Ὁ Ναρέτο τὸν ἔβλεπε κι' αὐτόν, μὰ δὲν τὸν μάλωνε ποτέ.

«Τὰ πουλοῦσε στὶς ὠραῖες ἀρχόντισσες τοῦ Ἰσπαχάν».
(Σελ. 169, στ. γ'.)

Μιά μέρα όμως, εκεί που ο γέρος ξεπερνε τα ξυλαράκια του κι' έφευγε, ο Ναρέτο αισθάνθηκ' ένα βαρύ χέρι νά του χτυπά τόν ώμο.

— Δέ μου λές εσύ, είπε ο Ραμέτι, έτσι αφήνεις τόν κόσμο και μου κλέβει την περιουσία μου; Δέ βλέπεις εκείνο τὸ γέρο, πού μου πέρνει τὰ ξύλα ἀπὸ τὸ χτύμα μου;

— Αφέντη, είπε ο Ναρέτο, δὲν τὰ κλέβει τὰ ξύλα ο γέρος αὐτός. Ἦρθε και μου τὰ πλήρωσε και πήρα τὰ λεφτά για λογαριασμό σου. Θά σου τᾶδινα ἀπόψε, ἀλλὰ μιὰ πού ἤρθες, ὅρστε πάρ' τα τώρα.

— Δέ μου ἄρρσει αὐτὴ ἡ δουλειά, μουρμούρισε ο Ραμέτι, τσεπώνοντας τὰ χρήματα. Ἄλλη φορὰ δέ θ' ἀφίσω νὰ ξαναγίνῃ αὐτό.

Ο γέρος ὡστόσο πήρε τὴ μικρὴ του ζαλιά κι' ἔφυγε για τὸ φτωχικὸ του καλύδι.

***

Ὑστερ' ἀπ' ἓνα μῆνα, ἐκεῖ πού ἔκοβε ο Ναρέτο ἕναν κορμό, τὸν πλησίασε τὸ γεροντάκι και τοῦ εἶπε:

— Ναρέτο, αὐριο θ' ἀφίσω για πάντα τὸ φτωχικὸ μου καλύδι, ὅπου ζῶ τόσα χρόνια. Μὰ πρὶν φύγω, θέλησα νὰ σ' εὐχαριστήσω ἀκόμα μιὰ φορὰ, για τὴν καλοσύνη σου σ' ἐμένα. Χωρὶς ἐκεῖνο τὸ ψέμμα σου, ο Ραμέτι θὰ μ' ἔβαζε στὴ φυλακή. Νᾶσαι πάντα εὐλογημένος, παιδί μου. Ὁ παντοδύναμος Ὁρμουδὺς νὰ σοῦ δίνη κάθε καλό.

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο τώρα, παππού, ἀπάντησε ο Ναρέτο. Ἄλλὰ γιατί φεύγεις ἀπὸ τὸ καλύδι σου; Ποῦ θὰ πᾶς νὰ κάτσης;

— Πηγαίνω σὲ χώρες πού δὲν τίς ξέρεις. Κανείς ἀνθρώπος δὲν τίς ξέρει.

— Μήπως θέλεις νὰ σκοτωθῆς;

— Ὅχι, ἐγὼ τὸ θάνατο δέ θὰ τὸν γνωρίσω. Ἀπ' αὐριο θὰ εἶμαι μεγάλος, μὲ δύναμη ὑπεράνθρωπη. Μὰ δέ θὰ σέ ξεχάσω κι' ἐμένα. Πάρε αὐτὸ τὸ ραβδί, ὅπου ἀκουμπῶ τόσα χρόνια. Φύλαξέ το προσεκτικά, κι' ἂν καμμιά φορὰ βρεθεῖς σὲ μεγάλες δυσκολίες και σὲ κίνδυνο, χτύπησέ το τρεῖς φορές στὴ γῆ και φώναξε «Μπελάμ, Τελάμ, Σελάμ» (αὐτὲς οἱ λέξεις εἶναι χαράχμενες πάνω στὸ ραβδί). Θ' ἀκούσω τὴ φωνή σου και θ' ἔρθω νὰ σέ βοηθήσω.

Ο Ναρέτο σκέφθηκε ὅτι ἴσως τὸ γεροντάκι εἶχε ξεμωραθεῖ κι' ἔπικσε πάλι τὴ δουλειά του. Τὸ βράδυ πήγε τὸ ραβδί στὸ σπίτι του, κι' ἡ Πάλια πού τὸ εἶδε, εἶπε:

— Θὰ τὸ φυλάξω στὸ σεντούκι, γιατί εἶναι ὁμορφου σκαλισμένο. Κι' ἴσως νὰ τὸ πουλήσουμε καλὰ καμμιά φορὰ σὲ κανέναν ἄρχοντα τοῦ Ἰσπαχάν.

(Τὸ τέλος σὲ ἐρχόμενο)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. και τέλος —

Τελείωσαν τὰ μαθήματα, φέραμε τὰ χαρτιά μας, ἐγὼ τὸ ἐνδεικτικὸ μὲ ἀριστα (ἔ, εἶμαστε καλοὶ μαθηταί, τί τὰ θέλετε), ο Μίμης ἓνα πιστοποιητικὸ ἀπ' τὸ Πανεπιστήμιο ὅτι εἶχε δώσει κάτι ἐξετάσεις πού χρωστοῦσε, ο μπαμπὰς τὰ ἐξέτασε καλὰ, μᾶς τᾶδωσε πίσω κι' εἶπε:

— Καλὰ, αὐριο θὰ φροντίσω για τὰ εἰσιτήριά σας.

Πάει παιδί κι' ἡ τελευταία ἀμφιβολία. Ὁ Μίμης μὲ πήρε και γυρίσαμε τὰ πρακτορεῖα, ὅπου μάθαμε ὅτι τὸ Λούδ θᾶφευγε τὴν Παρασκευή. Φτωχὴ Πλατεῖα Συντάγματος, πὼς σὲ περιφρονοῦα, δταν βγήκα ἀπὸ τὸ πρακτορεῖο μὲ τὴ βεβαίωση, ὅτι τὴν Παρασκευὴ θᾶφευγα για τὴ Γερμανία. Κουταμάρα μου. Μὰ βλέπετε, δὲν ξυπνοῦσε μέσα μου και καμμιά νοσταλγία, γιατί ἤξερα ὅτι θὰ γύριζα σὲ λίγες βδομάδες.

— Λοιπόν, τὴν Παρασκευὴ φεύγουν οἱ ταξιδιώτες μας; εἶπε εὐθυμα τὴν ἄλλη μέρα ο μπαμπὰς.

— Ε, αὐτὸ τᾶχαμε μάθει πρὶν ἀπ' αὐτόν, ἀλλὰ καμωθήκαμε πὼς τὸ ἀκούγαμε μὲ ἀνδρική ψυχραιμία και σοβαρότητα.

Μετά τὸ φαγητό, ο μπαμπὰς κράτησε τὸ Μίμη, για νὰ τοῦ δώσῃ οδηγίες.

— Κάτσε και σὺ ἐκεῖ δά, μου εἶπε ἐμένα, πρέπει ν' ἀκούς και σὺ.

Κι' ἄρχισε και τοῦλεγε, τοῦλεγε. Ἐκεῖ θὰ βγῆτε, θὰ πᾶς ἐκεῖ (καὶ δὸς' του μιὰ ἀντρέσσα) θὰ βρῆτε τὸν τάδε, θὰ τοῦ δόσετε τόσα, θὰ σᾶς δηγήσῃ ἐκεῖ. Θὰ μπῆτε στὸ τραῖνο, θὰ βγῆτε ἐκεῖ, θὰ πᾶτε ἐκεῖ (καὶ δὸς' του ἄλλη ἀντρέσσα), θὰ βρῆτε τὸν τάδε... και καθεξῆς, και καθεξῆς... Ὡ, τὸν καὶμένο τὸ Μίμη, πὼς θὰ εἶχε γίνῃ τὸ κεφάλι του!

— Κατάλαβες; Θέλεις νὰ μὲ ρωτήσῃς τίποτα;

Ὁ Μίμης ἔκαμε κάμποσες ἐρωτήσεις, ο μπαμπὰς σὲ μιὰ στιγμή ξαναἔρχισε νὰ τὴν λέγῃ ἀνυπόμονα ἀπ' τὴν ἀρχή — και στὰ τελευταῖα ο Μίμης τσέπωσε ἓνα σημειωματάριο μὲ ἓνα σωρὸ διευθύνσεις κι' ἓνα πορτοφόλι (μάλιστα!) μ' ἓνα σωρὸ λεφτά.

Ἡ δικὴ μας ἐπιβίβαση στὸ Λούδ δὲν εἶχε τίποτα τὸ συγκινητικὸ κι' οὔτε και κουνήσαμε ἐμεῖς πολὺ τὰ μαντήλια μας. Ὅταν τὸ βαπόρι βγήκε ἀπ' τὸ λιμάνι, ο νοῦς μας κι' ἡ προσοχή μας ἦταν περισσότερο σ' ἐκεῖνα πού πηγαίναμε παρὰ σ' ἐκεῖνα πού ἀφήναμε.

Στὸ Τριέστι ἦταν ἡ πρώτη δοκιμασία μας: λίγο ἔλειψε νὰ χάσουμε τίς βαλίτσες μας. Ὁ Μίμης ἔβαλε τίς φωνὲς μὲ τὰ γαλλικά του και τὰ ἰταλικά του τσάτρα-πάτρα (θάρρος πού τόχε κι' αὐτὸ τὸ παιδί!) κι' οἱ βαλίτσες μας παρουσιάστηκαν ἐπὶ τέλους. Νὰ σᾶς πῶ αἰσθανόμουν

τόσο λίγη σιγουριά, ὅσο ἔβλεπα ἐκεῖνο τὸ μεγάλο λιμάνι μὲ τὰ πολλὰ και θεόρατα βαπόρια και τοὺς ξενόγλωσσους θαλασσινοὺς και τοὺς ἀνθρώπους τοῦ μώλου, ὥστε δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα νὰ μποῦμε στὸ τραῖνο.

Και μπήκαμε ἀλήθεια, δίχως νὰ ἰδοῦμε πούθενά (αὐτὸ τὸ προσέξαμε κι' οἱ δύο μας) αὐτὸ τὸν περίφημο χαιρετισμὸ τῶν φασιστῶν πού σηκώνουν ψηλὰ τὸ χέρι και χαιρετοῦν μὲ τόσο μεγαλειότητα. Πούθενά, ξερετε. Μόνο κάπου-κάπου σήκωναν τὰ χέρια ψόφια — και σκεφθήκαμε ὅτι ἴσως αὐτὸ θὰ ἦταν. Τὶ ἀπογοητεύσεις!

Δέ θὰ καθίσω νὰ σᾶς πῶ τί και πόσα πράγματα εἶδαμε. Τᾶχω πεῖ, ξέρετε, τόσες φορές, ὥστε ἄμα θέλουν νὰ μὲ πειράξουν, μου λένε: «Ἐλα, πές μας τί εἶδες στὴν Ἑδρώπη».

Στὴ γερμανικὴ πόλη, ὅπου βγήκαμε, ο Μίμης φρόντισε νὰ πᾶνε τίς βαλίτσες μας σὲ μιὰ πανσιὸν (ὅλα ἐτοιμασμένα ἀπὸ πρὶν ἀπ' τὸ μπαμπὰ), πιάσαμε ἐκεῖ ἓνα δωμάτιο και ἔξενήσαμε νὰ βροῦμε τὴν ἀδελφὴ μας.

Δέ θὰ σᾶς πῶ τίποτ' ἄλλο, παρὰ μόνο πὼς ἔβρεχε ἀδιάκοπα κι' ἔκανε κι' ἀρκετὸ κρύο — καλοκαίρι καιρό, σκεφθήτε! Φορούσαμε τὰ πανωφόρια μας και περπατοῦσαμε μέσα σὲ ἀνθρώπους ἀσχημούς, δὲν ξέρω και γὼ γιατί μου φανήκαν ἔτσι. Ὅπως δὴποτε ἦταν εὐχάριστο νὰ πολεμοῦμε νὰ βροῦμε τὸ δρόμο μας σὲ μιὰν ἀγνωστὴ χώρα. Ὁ χοντρός πόλισμαν μὲ τὴν κάσκα (ἕνας νοικοκυράνθρωπος σωστός) μᾶς ἔλεγε, μᾶς ἔλεγε πολλὰ κι' ἐμεῖς καταλαβαίναμε λίγα. Ἰσως ο Μίμης κατάλαβε περισσότερα, γιατί τὸν εἶδα ὕστερα ν' ἀρπάξῃ τὸ τράμ, (ἀπὸ πίσω κι' ἐγὼ) και νὰ λέγῃ:

— Πρέπει νὰ προσφτάσουμε, γιατί σήμερα αὐριο, ἀκούς, φεύγουν τὰ σχολεῖα για κάποια ἐξοχή. Και τρέχα γύρευε τότε τὴ Μαρίκα.

Τὸ τράμ πέρασε ἀπὸ λαμπρὰ κέντρα και πλατεῖες (ὁ λόγος τὸ λέει, βροχή, βροχή και ἀηδία) και ταξιδεῖα μισή ὥρα τώρα. Ὁ Μίμης σηκώνονταν κάθε τόσο και ρωτοῦσε τὸν οδηγό.

Τέλος, τί τὰ θέλετε, δὲν ἐκάναμε και καλὴ ἐντύπωση στοὺς Γερμανούς. Παντοῦ δυσκολίες, παντοῦ δὲν καταλάβαιναν τί ζητούσαμε, κι' ο θυρωρὸς τοῦ σχολείου μᾶς εἶχε και περιμέναμε στὸ δρόμο ὥρα πολλή, σὰ σκυλιὰ μέσ' στὴ βροχή.

Τέλος, μᾶς ἔμπασε σ' ἓναν κῆπο, σ' ἓνα δάσος σωστό, ὅπου περπατήσαμε τόσο στὴ μακρὰ δενδροστοιχία, ὥστε περιμένα νὰ βροῦμε μᾶλλον σὲ μιὰ λαγκαδιά παρὰ στὸ προαύλιο ἐνὸς σχολείου. Μπήκαμε σ' ἓνα σαλόνι, τόσο σκοτεινὸ και σοβαρό, ὥστε θαρροῦσα πὼς ἔβρεχε και κεῖ μέσα ἀκόμη. Ἀπορούσα πὼς ἦταν τόσο ἡσυχία μέσα σ' ἓνα σχολεῖο,

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

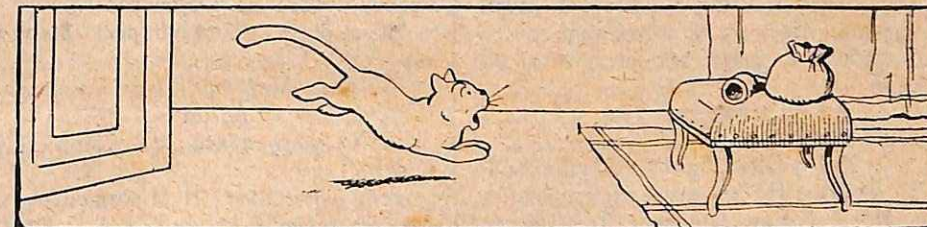
ΙΕ'.

Θυμήθηκα πὼς στὸ σαλόνι, ἀπάνω σ' ἓνα σκαμνί, εἶχα ἰδεῖ πρωτότερα τὴν πίπα τοῦ κυρίου μου και τὴ σακκούλα μὲ τίς καραμέλλες του.

Δέ χάνω καιρό, τρέχω στὸ σπίτι, μπαίνω στὸ σαλόνι — πού εὐτυχῶς τὸ βοήκα ἀνοικτὸ — ἀρπάζω μὲ τὸ στόμα μου τὴν πίπα — πού κι' αὐτὴ εὐτυχῶς ἦταν ἀκόμα ἐκεῖ — και βγαίνω πάλι στὸ περβόλι.

Ὡ, τί ἐκπληξὴ πού τὴν εἶχαν τὰ πουλιὰ τῆς αὐλῆς, ὅταν μὲ εἶδαν νὰ περνῶ τρέχοντας ἀπὸ μπροστὰ τους μὲ μιὰ μεγάλη πίπα στὸ στόμα!

— Πά, πά! ἔκαμε ἡ πάπια· καλέ, ο Χιόνης καπνίζει;..

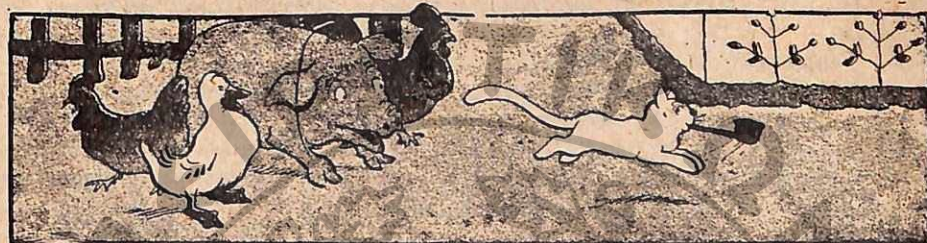

— Κά, κά! γέλασε ἡ κόττα· ἀπὸ πότε οἱ γάτοι ἔγιναν καμινάδες;

— Κυριόκου! μου φώναξε κοροϊδευτικά ο πειτεινός.

— Γουί! γουί! γουί! ἔκαμε και τὸ χοντρὸ γουρούνι πού γελοῦσε σὰ νὰ κλαίῃ.

Δὲν τοὺς ἔδωσα καμμιά ἀπάντηση. Και χωρὶς νὰ πάρω ἀνάσα, ἔφτασα ἴσια στὸ συντριβάνι και βούλωσα δυνατὰ μὲ τὴν πίπα τὴ σωλήνα ἀπ' ὅπου πετιόταν ψηλὰ τὸ νερό. Ἀμέσως τὸ νερὸ ἄρχισε νὰ ξεφεύγῃ μὲ ὁρμή ἀπὸ κάτω, πλάγια. Ἐτσι ὅπως βουλώνετε καμμιά φορὰ μὲ τὸ δάχτυλο τὸ στόμα καμμιάς βρύσης. Τότε ἔστριψα λιγάκι τὴν πίπα, πιάνοντάς τὴν ἀπ' τὸ χερούλι, ὥς πού

ἔκαμα τὸ νερὸ νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ φεγγίτη τοῦ ὑπόγειου και νὰ πέσῃ πάνω στὴ φωτιά. Δυσκολεύθηκα λιγάκι, ἀλλὰ μὲ μερικὰ στριψίματα, πότε ἀπὸ δῶ, πότε ἀπὸ ἐκεῖ, τὸ κατάφερα. Και σὲ λίγο εἶδα μὲ χαοὰ μου τὸν καπνὸ νὰ πέφτῃ νᾶραιώγη και νὰ χάνεται. Ἡ φωτιά εἶχε σβύσει!

Τότε μόνο ἔβγαλα τίς φωνές. Ἐτρεξαν νὰ ἰδοῦν τί ἔπαθε ο ἀγαπημένος τους γάτος και νιαουρίζει ἔτσι. Κι' ἄμα εἶδαν και κατάλαβαν τί εἶχε συμβεῖ και τί εἶχα κάνει, ἔβγαλαν τίς φωνές αὐτοῖ:

— Ἀ, τὸ ὑπόγειο ἔπιασε φωτιά και τὴν ἔσβυσε ο Χιόνης! Ἀ, τὸ σπίτι μας κινδύνεψε νὰ καῖ και τὸ γλύτωσε ο Χιόνάκης μας!.. Ἀ, τί ἔξυπνος γάτος! Ἀ, τί καλός... πυροσβέστης!

Εἶπαν στὴν ὑποθέσει νὰ βγάλῃ τὰ καμμένα χαρτιά και πανιά, και νὰ σφουγγαρίσῃ τὸ ὑπόγειο πού τόχα καταβροῦξει. Στὸ μεταξύ, ο κύριός μου κι' ἡ

Μ. Α. Σ.

κυρία μου με γέμιζαν χάδια κι' επαίνους. "Α, τί ευτυχισμένοι πού ήμουν! Μοῦ εἶχε δοθεῖ μὰ σπάνια εὐκαιρία νὰ τοὺς δείξω τὴν ἀγάπη μου καὶ νὰ τοὺς ἀποδώσω τὴν εὐεργεσία.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΜΑΘΗΜΑ

Στὴ διαπλανή κάμαρα ὁ Γιώργος εἶ-
ναι κλεισμένος μαζί με τὴ δασκάλα του.
Φαίνεται ἀμελέτητος γιατί κάπου-κάπου
ἡ φωνή τῆς μίς, ὑψώνεται θυμωμένη.
— Τεμπέλικο! Ἀκαμάτικο! Τί ἐ-
κανες τόσες ὥρες;

Ἡ Μπέμπα εὐφραίνεται,
— Ἀκοῦτε, θεῖά; Κι' εἶπε ὁ ψευτά-
κος πὼς ἤξερε καλὰ τὸ μάθημά του.

Σὲ λίγο ἡ φωνή τῆς μίς γίνεται φο-
βερή:

— Ἀ! μὰ εἶσαι ἀνυπόφορος! Θὰ σὲ
κλείσω φυλακή.

— Στὴ φυλακή θὰ τὸν κλείσουν, θεῖά!
Τ' ἀκοῦτε; Θὰ τὸν φᾶνε τὰ ποντίκια.

Μὰ ἡ Καίτη θυμώνει. Τὸν ἀγαπάει
πολὺ τὸν ἀδελφούλη. Κι' ἔταν ἄκουσε
τὴν τρομερὴ ἀπειλή, σουφρώνει τὸ προ-
σωπὶόν της.

— Ἐγὼ ζε σέλω νὰ πάη ὁ Γιώργος φυ-
λακή. Σὰ κλαίω.

Καὶ τὸ προσωπάκι ποὺ ὀλοένα ζαρῶ-
νει, τὸ στόμα ποὺ συσπάζεται, τὰ μάτια
ποὺ θολώνουν, εἶναι ἔτοιμα ν' ἀρχίσουν
νὰ βάζουν σ' ἐνέργεια τὸ λόγο.

— Ἐννοια σου Καίτουλα, ἡ μίς Καίτη
εἶναι καλὴ σὰν ἐσένα ποὺ ἔχεις τὸ νομά
της. Τὸ λέει ψέμματα σ' αὐτὸν τὸν
τεμπέλη.

— Ψέμματα τὸ λέμε Καίτιτσα, ἐπεμ-
θαίνει ἡ Μπέμπα. Μὰ εἶναι ἀνόητος. Τό-
ση ὥρα δὲν τοῦ λέμε νὰ διαβάσῃ;

Ἡ μαρτυρικὴ ὥρα τελειώνει. Ἡ πόρ-
τα ἀνοίγει καὶ βγαίνουν ἡ μίς με τὸν ἔ-
νοχο. Μοῦ τὸν παραδίνει καὶ σύγχρονα
κάνει καὶ τὰ παράπονά της.

— Γιὰ τιμωρία του θὰ γράψῃ διπλά-
σια ἀντιγραφή, καὶ θὰ μάθῃ τὸ διπλὸ
μάθημα καὶ τὸ διπλὸ ποίημα.

— Θὰ τὸ μαθαίνεις ὅλο καλὰ. Naugh-
ty boy!

Αὐτὸς κατεβάζει τὸ κεφάλι, ὑπό-
σχεται ἀλλὰ κοιτάζει λοξὰ τὴ σκάλα,
ἔτοιμος νὰ τὸ σκάσῃ. Τὸν ἀρπάζει ἀπὸ
τὸ χέρι.

— Ἀκουσες; Ξαναλέει. Πολὺ καλὰ θὰ
τὸ λές. Good bye!

— Good bye, miss.

Καὶ μπαίνουνε στὸ δωμάτιο.

— Ἐμπρός! Τὰ βιβλία τώρα!

— Μὰ εἶναι ὥρα παιχνιδίου...

— Ὅταν ξέρεις τὸ μάθημα. Τώρα εἶ-
ναι ὥρα τιμωρίας.

Φέρνει τὸ «Ρίντερ». Κι' ἀρχίζουμε τὸ
διάβασμα. Ἡ Μπέμπα θυμάται κι' αὐτὴ
τὸ βιβλίο καὶ πέρνει τὸ ἀναγνωστικὸ της.

Ἡ Καίτη ὅμως θυμώνει.

— Ἐγὼ τί θὰ ζαβάζω;

— Ἐσὺ θ' ἀκοῦς τοὺς ἄλλους.

Μ' αὐτὸ εἶναι ἀσυμβίβαστο μετὰ τὸ χα-
ρακτηρὰ της. Θέλει πάντα νὰ βρίσκεται
στὴν πρώτη γραμμὴ. Βρίσκει ἕνα παλιὸ
ἀναγνωστικὸ τοῦ Γιώργου καὶ διαβάζει:

— Ἀφα, βήτα, γάμα, ἔψιλο, δέλτα...

Ἡ Μπέμπα συλλαβίζει μετὰ μόχθο.

— Νά! τὰ μῆ λα, μῆ-λα, λα-λα.

Κι' ὁ Γιώργος ἐπαναστατεῖ.

— Μπορῶ νὰ διαβάσω, ἔτσι ποὺ φω-
νάζουν αὐτές; Νὰ φύγουνε!

Ἐχει δίκιο, μὰ τὰ «θηρία» διαμαρ-
τύρονται.

— Πῶς; Δικὴ του εἶναι ἡ κάμαρα;

Κι' ἐγὼ ἐδῶ κοιμοῦμαι

— Νὰ φύγῃ αὐτός, φωνάζει καὶ ἡ
Καίτη.

Τοὺς συμβιβάζω. Ἡ Μπέμπα θὰ γρά-
ψῃ δυὸ σειρὲς ἀντιγραφή ἀπὸ τὸ βιβλίο
της καὶ ἀριθμοὺς ἀπὸ τὸ ἕνα ὡς τὸ
δέκα.

— Μὰ ἐγὼ ποῦ σὰ γάψω; Ζὲν ἔχω
τετάδιο.

— Κι' ἐγὼ δὲν ἔχω λεπτὰ. Περίμενε
τὴ μαμμά σου.

— Ὁ γάψω.

— Νὰ πᾶς, Καίτουλα, στὸ μπαμπά.

— Ἐκεῖνος θὰ
σοῦ δώσει.

Κι' ὁ μπαμπὰς ἀναγκάζεται νὰ ἐγκα-
ταλείψῃ τὴν Πολιτικὴ Δικονομία καὶ
φροντίζει νὰ κάμῃ ἕνα τετράδιο γιὰ τὴ
χαϊδεμένη κορούλα του.

Καὶ ἡσυχα σὲ λίγο ξαναρχίζουμε τὸ
μάθημα.

— Τί θὰ πῇ γκέρλ;

— Ἀγόρι, ἀπαντᾷ μετὰ τὸ βλέμμα χα-
μένο.

Κουνῶ τὸ κεφάλι ἀρνητικὰ.

— Παιδί;

— Οὔτε! Μὰ τὸ εἶπαμε τόσες φορές!

Αὐτὴ τὴ φορά ἀποφασίζει νὰ σκεφθῇ
σοβαρά. Καὶ τὸ βρίσκει:

— Κορίτσι;

— Νά! Μὰ γιατί δὲ θέλεις νὰ προση-
λωθεῖς στὸ βιβλίο σου; Ἐσὺ τὰ μαθαίνεις
εὐκολὰ ἅμα θέλεις.

— Ἀφοῦ ὅλα τὰ παιδιά παίζουν, γιατί
νὰ κάθουμαι ἐγὼ καὶ νὰ διαβάζω; Ἀς
μοῦ λείπουν τ' ἀγγλικά. Τί τὰ θέλει
ὁ μπαμπὰς μου;

Στενάζει. Ἡ Μπέμπα σταματᾷ καὶ
τὸν κοιτάζει λυπημένα. Δὲν νοιώθει κα-
λὰ καλὰ γιατί παραπονιέται ὁ ἀδελφός
της. Αὐτὴν κανεὶς δὲν τὴν υποχρεώνει
νὰ διαβάσῃ, ἀφοῦ δὲν πηγαίνει σχολεῖο,

κι' ὅμως εἶναι κλεισμένη καὶ μελετᾷ καὶ
γράφει. Δὲν μπορεῖ νὰ νοιώσῃ, πὼς
ἀκριβῶς γιατί δὲν εἶναι υποχρεωμένη νὰ
διαβάσῃ, εὐχαριστιέται νὰ τὸ κάμῃ.

Κι' ὁ Γιώργος γκρινιάζει, παρ' ὅλη τὴ
φιλομάθειά του, γιατί τοῦ ἐπιβάλλουν νὰ

κάμῃ τὸ καθήκον του. Μὰ τὸν λυποῦμαι.
Εἶναι μονάχα ἑπτὰ χρονῶν. Τὰ παιδιά
χαλοῦν τὸν κόσμον ἀπὸ τίς φωνές. Κι' ὁ
ἥλιος λάμπει τόσο γλυκά...

— Ὁ μπαμπὰς, χρυσὸ μου, θέλει νὰ
τὰ μάθῃς γιὰ νὰ γίνῃς ἄνθρωπος σὰν
μεγαλῶσεις. Αὐτοὶ ποὺ παίζουν, θὰ μεί-
νουν τοῦθλα...

— Νά! ὁ δάσκαλος λέει πὼς ὁ Τότὸς
εἶναι τοῦθλα σωστό...

— Βλέπεις; Μὰ ὁ Τότὸς εἶναι πρῶ-
τος στὸ παιχνίδι. Κι' ἔταν μεγαλῶσει, θὰ
γίνῃ χαμᾶλης.

— Μπορεῖ καὶ κλέφτης. Αὐτὸς ἀπὸ
τώρα μᾶς κλέβει τὰ μολύβια μας.

— Ἐνῶ ἐσὺ; ποῦ εἶσαι πρῶτος στὰ
Ἑλληνικά, μαθαίνεις ἀγγλικά, θὰ μά-
θῃς ἀργότερα καὶ γαλλικά, κι' ἔτσι θὰ
γίνῃς μεγάλος ἄνθρωπος...

— Καὶ πλούσιος... Τραπεζίτης, ἔ;

— Ἀχ, καὶ τὰ παιδιά ἀκόμα τ' ἀθῶα
λαχταροῦνε τὸν πλοῦτο. Οἱ ἀπρόσεχτες
κουθέντες τῶν μεγάλων, ἔχουν στᾶξει
λίγο φαρμάκι στὶς λευκὲς ψυχούλες.

Μὰ δὲν εἶναι ὥρα γιὰ δυσκολοχώ-
νευτὴ ἡθική. Ἐπιθεβαιῶν:

— Νά! τραπεζίτης! Πλούσιος... Ἐ-
λα τώρα νὰ διαβάσωμε.

Τὸ μικρὸ κεφαλάκι σκύβει πρόθυμα.

Τὸ μυαλὸ λειτουργεῖ καλὰ.

Δὲ σκοτεινιάσει ἄκόμα, κι' ὅμως ἔμαθε
καὶ τὸ μάθημα καὶ τὸ τραγούδι. Ἡ μίς
θὰ εἶναι εὐχαρισστημένη μεθαύριο. Ἀφί-
νουμε τὴν ἀντιγραφή γι' ἄλλη ὥρα.

Καὶ ἡ Μπέμπα μᾶς παρουσιάζει τὴν
καλογραμμένη ἀντιγραφή της καὶ τοὺς
ἀριθμούς. Καταφθάνει καὶ ἡ Καίτη μετὰ
τὸ τετάδιο: — Τί νὰ γάψω, σεία Λένη;

— Ὁ, τι θέλεις. Ἐμεῖς τελειώσαμε. Θὰ
παίξουμε τόμπολα, ὡς ποὺ νᾶρθῃ ἡ
μαμμά.

Ἀλλὰ ὁ ζήλος τῆς Καίτης κάνει
φτερά. Τρέχει νὰ προμηθευθεῖ δεκάρες.

Καὶ σὲ λίγο, τέσσερα κεφάλια σκύβουν
πάνω ἀπὸ τίς κάρτες, ποὺ εἶναι ἀπλω-
μένες στὸ τραπέζι. Ὅλων τὰ μάτια κοι-
τάζουν μετὰ προσοχή.

Καὶ τὴν ἡσυχία διακόπτει ἡ καθαρὴ
φωνὴ τοῦ Γιώργου, ποὺ βγάζει τοὺς κλή-
ρους: — Ὁκτώ... δεκαπέντε... τριαν-
ταοκτῶ... Ποιὸς τὸ ἔχει;

ΕΛΕΝΗ ΡΕΖ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΝΟΣ

Θὰ πάω στὸ πάρκο νὰ καθίσω
στὴ χλόη ἐπάνω μοναχός μου
μετὰ τὰ λουλούδια θὰ μιλήσω
καὶ μετὰ ὅλα τὰ ἄψυχα τοῦ κόσμου.

Λίγο τὸ φῶς στὸ θαμπωμένο
βάθος τῆς θάλασσας θὰ σβύνει
καὶ κάποιο πλοῖο, σὰ μαγεμένο,
θὰ ἀκίνητο μέσ' στὴ γαλήνη.

Μέσ' στὴ σιγὴ, ποὺ θάναί γύρω,
ἕνα ἀγεράκι τὰ μαλλιά μου
θὰ μοῦ καϊδέψῃ καὶ θὰ γείρω,
νὰ κοιμηθῶ στὴ μοναξιά μου.

ΓΙΩΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἐγὼ θὰ μείνω κοντά σας, ὡς ποὺ
νὰ πεθάνω, εἶπε ἡ Πέγκου. Κι' ἔταν
γεράσω καὶ κουφαθῶ καὶ στραβωθῶ καὶ
δὲ μοῦ μένει πιά οὔτε δόντι, θὰ πάω νὰ
βρῶ τὸν κύριο Δάβυ, ποὺ θάναί μετὰ
καὶ τρανὸς καὶ θὰ μοῦ δώσει ἕνα κομ-
μάτι ψωμί...

— Θὰ σὲ βάλω σὲ θρόνο βασιλίσσας,
καλὴ μου Πέγκου, τῆς εἶπα ἐγὼ.

Ἦστερα ἡ Πέγκου σήκωσε τὸ τρα-
πέζι, ἔβαλε τὸ μικρὸ μου ἀδελφὸ στὴν
κούνια του, καὶ καθήσαμε πάλι πλάι στὴ
φωτιά κι' ἀρχίσαμε νὰ κουβεντιάζουμε.

Διηγῆθηκα πὼς ἔδερνε τὰ παιδιά ὁ κ.
Κρίκλ κι' ἡ Πέγκου σταυροκοπιόταν
κάθε τόσο λέγοντας:

— Φωτιά νὰ τὸν κάψῃ, ποὺ δέρνει
ἔτσι τὰ κακόμοιρα!

Εἶπα τί καλὸ καὶ αξιοθαύμαστο παιδί
ἦταν ὁ Στίρφορντ, κι' ἡ Πέγκου δήλωσε
ὅτι θὰ τοῦ στελενε γλυκά, ἀφοῦ περιποιή-
θηκε τόσο «τὸ Δάβυ μας».

Ἦστερα ξύπνησε τὸ μικρὸ καὶ τὸ πῆ-
ρα στὴν ἀγκαλιά μου νὰ τ' ἀποκοιμίσω.

Ἡ μαμμά μου μ' ἀγκάλιασε καὶ μετὰ φι-
λοῦσε κι' ἤμουν ἀφάνταστα ευτυχισμέ-
νος ἐκεῖνη τὴν ὥρα! Ἦταν σὰν ἕνα ὄ-
νειρο, ὅπου ὁ κ. Μύρτον δὲν ὑπῆρχε,
οὔτε εἶχε μπεῖ ποτὲ μέσα στὸ σπίτι μας
νὰ μοῦ χαλάσει τὴν εὐτυχία μου.

Ἡ Πέγκου μπάλωνε κάλτσες. Τὴν
ὥρα ποὺ μπάλωνε κάλτσες ἡ Πέγκου,
πάντα τῆς κατέβαιναν ἀξιοβόλες ἰδέες.

Σὲ μιὰ στιγμὴ λοιπὸν εἶπε:

— Συλλογίζομαι καμμιά φορά, τί νὰ
γίνεται ἀραγε ἡ μεγάλη θεῖα τοῦ Δάβυ;

— Σὲ καλὸ σου, Πέγκου, εἶπε ἡ μη-
τέρα, ποῦ τὴ σκέφθηκες τώρα;

— Ἀλήθεια, κυρία, τί νᾶχει ἀπογίνει;

— Καὶ ποῦ νὰ ξέρουμε; Δὲν ὑπάρχουν
ἄλλοι ἄνθρωποι νὰ σκεφθεῖς; Αὐτὴ συλ-
λογίστηκες;

— Μὰ ἐγὼ εἶμαι κοιτῆ, κυρία, οὔτε
καὶ διαλέγω τίς σκέψεις ποὺ μοῦρχονται.

Σκέπτομαι λοιπὸν, τί ν' ἀπογίνῃ;

— Μπᾶ, τί σοῦρβε ἀπόψε; Θέλεις νὰ
μᾶς κάνει καμμιά ἐπίσκεψη;

— Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάει!

— Ἀφίσε λοιπὸν τὴν κουθέντα. Ἡ
μὲς Μπέτου θάναί τώρα κλεισμένη στὸ
σπιτάκι της, στὴν ἀκρογιαλιά, καὶ δὲ θὰ
τῆς περάσει ποτὲ ἀπὸ τὸ μυαλὸ, νᾶρθῃ
νὰ μᾶς ἴδῃ.

— Δὲ λέω αὐτό. Λέω, ἂν πεθάνει,
θ' ἀφίσει καμμιά κληρονομία στὸ Δάβυ;

— Τρελλάθηκες, Πέγκου; Δὲν ξέ-
ρεις ὅτι ἡ μὲς Μπέτου δυσχερестήθηκε γιὰ
τί ὁ Δάβυ γεννήθηκε ἀγόρι κι' ὄχι κο-
ρίτσι;

Μιλῆσαμε κάμποσο ἀκόμη κι' ἡ ὥρα
ἦταν δέκα, ἔταν ἀκούσαμε ρόδες νὰ κυ-

λοῦν ἔξω στὸ δρόμο. Ἡ μητέρα πετάχτη-
κε ἀμέσως ἀπάνω καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ὁ κ.
Μύρτον κι' ἡ μὲς Μύρτον ἦθελαν νὰ κοι-
μούνται νωρὶς τὰ παιδιά, κι' ὅτι καλὸ θὰ
ἔκανα νᾶνέβαινα ἀμέσως στὸ δωμάτιό
μου, γιατί ἡ ὥρα ἦταν περασμένη. Φί-
λησα λοιπὸν τὴν μητέρα μου, καὶ μετὰ τὸ
κερὶ στὸ χέρι τράβηξα γιὰ τὴν καμαρού-
λα μου, πρὶν μετὰ προφτάσουν οἱ Μύρτον.

Ὅταν ἔμπαιναν στὸ σπίτι αὐτοὶ οἱ ἄν-
θρωποι, θαρροῦσα πὼς ἔμπαινε μαζί τους
μιὰ ψυχρὴ πνοή, ποὺ ἔδιωχνε τὴ ζεστα-
σιά τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἀγάπης.

Πολὺ δύσκολα πῆρα τὴν ἀπόφαση, τ'
ἄλλο πρῶτ', νὰ κατεβῶ κάτω γιὰ τὸ πρό-
γευμα καὶ ν' ἀντικρύσω τὸν κ. Μύρτον,

ποῦ δὲν τὸν εἶχα ξαναῖδε ἀπὸ τὸ ἐγ-
κλημά μου. Δυὸ τρεῖς φορὲς μισοκατέ-
δηκα τὴ σκάλα καὶ ξαναγύρισα στὸ δω-
μάτιό μου, ὡς ποὺ ἐπιτέλους ξεθάρρεψα
καὶ μῆνηκα στὴν τραπεζαρία.

Ὁ κ. Μύρτον στεκόταν ὄρθιος κοντὰ
στὴ φωτιά, ἐνῶ ἡ ἀδελφὴ του ἐτοίμαζε
τὸ τσάι. Μὲ κοίταξε καρφωτά, χωρὶς
ὅστόσο νὰ φανεῖ πὼς μετὰ γνώρισε.

Ἀφοῦ δίστασα λιγάκι, προχώρησα
καὶ τοῦ εἶπα:

— Σὰς ζητῶ συγγνώμη, κύριε, μετὰ-
νοίωσα πολὺ γιὰ ὅ, τι ἔκανα κι' ἐλπίζω
νὰ με συχωρέσετε.

— Χαίρομαι ποὺ μαθαίνω πὼς μετὰ-
νοίωσες, Δάβυ, μοῦ ἀπάντησε.

Μοῦδωσε τὸ χέρι, ἐκεῖνο ποὺ τὸ εἶχα
δαγκάσει. Δὲ μπόρεσα νὰ μὴ ρίξω μιὰ
ματιά σ' ἕνα κοκκινωπὸ σημάδι, ποὺ τοῦ
εἶχε μείνει, καὶ τότε ἔγινε πιδὶ κόκκινος
ἀκόμη κι' ἀπ' τὸ σημάδι.

— Τί γίνεσθε, δεσποινίς; εἶπα ὅστε-
ρα στὴ μὲς Μύρτον.

— Ἀχ! εἶπε ἀναστενάζοντας ἐκεῖνη
καὶ δίνοντάς μου τὸ τσιμπιδάκι γιὰ τὴ ζά-
χαρη. Πόσο βαστοῦν οἱ διακοπὲς σας;

— Ἐνα μῆνα δεσποινίς.

— Ἐνα μῆνα, ἀπὸ πότε;

— Ἀπὸ σήμερα, δεσποινίς.

— Ἀ, ὥστε πέραςε λοιπὸν μιὰ μέρα.

Ἀπὸ κεῖνο τὸ πρῶτ', σημείωνε μιὰ-
μιὰ μέρα ποὺ περνοῦσε μετὰ τὸ κόκκινο
μολύβι. Κι' ὅσο σῶνονταν οἱ μέρες, τόσο
γινόταν χαρούμενη καὶ πεταχτὴ σὰν τὸ
κοτσάφι.

Εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα, εἶχαμε
δυσχερεστικὲς. Μῆνηκα στὸ δωμάτιο ὅπου
ἡ μητέρα μου ἐργαζόταν μαζί της. Ὁ
μικρὸς μου ἀδελφὸς ἦταν στὰ γόνατα
τῆς μητέρας μου καὶ τὸν πῆρα ἀπαλὰ
στὴν ἀγκαλιά μου.

Ἀμέσως ἡ μὲς Μύρτον ἀφίσε ἕνα τέ-
τοιον ξεφωνητό, ποὺ παρὰ λίγο νὰ μοῦ
πέσει τὸ παιδί ἀπὸ τὰ χέρια.

— Ἰωάννα, τί ἔχεις; φώναξε ἡ μητέ-
ρα μου.

— Θεέ μου, θεέ μου! Εἶδες ἐκεῖ;

— Τί νὰ ἴδω;

— Πῆρε τὸ παιδί! Πῆρε τὸ παιδί!

Κι' ὤρμησε καὶ μοῦ ἄρπαξε τὸ μωρό,

τῶρα πάλι στὴν ἀγκαλιά τῆς μητέρας

μου κι' ὅστερα λιποθύμησε καὶ τῆς ἔφε-
ραν αἰθέρα. Ἀπὸ τότε μοῦ ἀπαγόρευσαν

αὐστηρὰ ν' ἀγγίζω τὸ μικρὸ μου ἀδελφὸ
κι' ἡ καϊμένη μου ἡ μητέρα, ἂν καὶ δὲ
συμφωνοῦσε, ὅστόσο ἐπικύρωσε τὴν ἀ-
παγόρευση λέγοντας:

— Ἐχεις δίκιο, Ἰωάννα μου, δὲν εἶ-
ναι σωστὸ νὰ κρατεῖ τὸ παιδί.

Μιὰ ἄλλη μέρα, εἶμασθε πάλι οἱ τρεῖς
μας κι' ὁ μικρὸς μου ἀδελφός, ποὺ τὸν
ἀγαποῦσα πολὺ, ἔγινε πάλι ἡ ἀθῶα ἀ-
φορμὴ νὰ θυμώσει φοβερὰ ἡ μὲς Μύρτον.

Πέγκοτ. Έχει τουλάχιστον είχα θάρρος και δε με στενοχωρούσε τίποτα.

Μά οι τύραννοί μου δεν συμφωνούσαν ούτε σ' αυτό.

— Δαυίδ, είπε μια μέρα ο κ. Μύρτον μετά το φαγητό, πολύ με δυσχεραίνει να σε βλέπω ν' αποφεύγεις τη συντροφιά των συγγενών σου. Νά, και αυτή τη στιγμή, έτοιμαζόσουν να φύγεις. Κοντεύεις να γίνεις σωστός άγριάνθρωπος!

— Και γκρινιάρης, πρόσθεσε η αδελφή του.

Εγώ σταμάτησα εκεί που έτοιμαζόμουν να φύγω και χαμήλωσα το κεφάλι. Μά ο κ. Μύρτον δε σταμάτησε ως εδώ.

— Δεν μπορώ να καταλάβω, εξακολούθησε υψώνοντας τη φωνή, γιατί αποφεύγεις αυτό το δωμάτιο, σά νάχε τη χολέρα. Αυτό είναι ασέβεια και δεν ένω να την ανεχθώ. Ένω να υπακούεις και να σέβασαι τους μεγαλυτέρους. Τ' άκουσες; Κάτσε στη θέση σου. Μου μιλούσε σά σ' ένα σκύλο κι' εγώ υποτάχτηκα σά σκύλος.

— Κι' έν' άλλο ακόμη, πρόσθεσε ο πατέρας μου. Με λύπη μου βλέπω ότι σ' άρέσουν οι πρόστυχες συναναστροφές. Σου απαγορεύω να έχεις κουδέντες με τα δουλικά. Στο μαγειρείο δε γίνεται ή ανατροφή των παιδιών. Γράψε το καλά στο μυαλό σου και πρόσθεσε μὴν τὸ ξανακάμεις, γιατί θά έχουμε άσχημα αποτελέσματα.

Από τότε δεν ξαναπήγα στην Πέγκοτ, ούτε διάβασα πιά τα βιβλία μου στο δωμάτιό μου, αλλά καθόμουν στο σαλόνι μαζί με θλους, περιμένοντας με λαχτάρα πότε νάρθει ή νύχτα να πάω να κοιμηθώ.

Δε μπορούσε να γίνει φριχτότερο μαρτύριο από τις άτελείωτες αυτές ώρες, όπου καθόμουν στην καρέκλα μου χωρίς να τολμώ να κουνήσω το χέρι μου ή το ποδάρι μου, χωρίς να τολμώ να σηκώσω τα μάτια μου, γιά να μη συναντήσω το αυστηρό βλέμμα των τυράννων μου και τους δώσω άφορμή γιά καινούργια μαλώματα. Μ' έλες τις προσπάθειές μου να μη χασμουρηθώ, άνοιγα τόσο το στόμα μου κάθε φορά που ο ύπνος βάραινε τα βλέφαρά μου κι' άγωνιζόμουν να τον πολεμήσω. Κι' αν μιλούσα κάποτε κι' έλεγα κάτι, κανείς δε με πρόσεχε και δε μουδινε άπάντησή. Ώς που χτυπούσε ή ώρα έννιά κι' ο κ. Μύρτον μουδινε τη διαταγή που περίμενα από τόσες ώρες:

— Πήγαινε να κοιμηθείς!

Έτσι θλιβερά πέρασαν οι διακοπές, ως που ένα πρωί ή μίς Μύρτον είπε:

— Σήμερα είναι ή τελευταία μέρα!

Δε με πίκραινε διόλου ή ιδέα πώς θα φευγα. Αισθανόμουν τέτοια κατάπτωση σ' εκείνο το σπίτι, ώστε είχα πεθυμήσει το σχολείο, το Στίρφορντ και τον Τράτλ, μ' όλο που ή ανάμνηση του κ.

Κρίκλ δεν μου ήταν καθόλου ευχάριστη.

Ο Μπαρκής ο άμαξάς βρέθηκε πάλι με τ' άμάξι του μπροστά στην πόρτα μας την ώρισμένη ώρα, κι' ή μίς Μύρτον φώναξε πάλι αουστηρά «Κλάρα!» όταν ή μητέρα μου έσκυψε γιά να με φιλήσει δεύτερη φορά.

Ήμουν άνεβασμένος στ' άμάξι, όταν άκουσα τη μητέρα μου να με φωνάζει. Την είδα μόνη στην πόρτα του κήπου, με το μωρό στην άγκαλιά της. Το σηκωνε ψηλά και μου τώδειχνε και μου κανε νοήματα με τ'όνα χέρι.

Αυτή ήταν ή τελευταία εικόνα που έμεινε στο νοῦ μου από τη μητέρα μου. Κι' άργότερα, σίς άναμνήσεις μου, έτσι την έβλεπα πάλι, να στέκεται στην πόρτα του κήπου με το παιδί στην άγκαλιά και να μ' άποχαιρετά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Μια ήμέρα, που δε θά την ξεχάσω ποτέ

Παραλείπω όλα όσα έγιναν στο σχολείο, ως την ήμέρα που είχα τα γενέθλιά μου. Ήταν Μάρτης και θυμώμαι καλά πώς ή δμίχλη σέπαζε όλα τα πράγματα κι' ή παγωνιά άσπριζε τα δέντρα: Τα μαλλιά μου ήταν υγρά και κολλούσαν στα μάγουλά μου, και μέσα στην τάξη είχαμε άνάψει κεριά γιά να βλέπουμε να διαδύσουμε. Τα χνώτα μας έβγαιναν σά σύννεφα και χτυπούσαμε τα πόδια μας χάμω γιά να τα ζεστάνουμε. Είχαμε μπει από το διάλειμμα, όταν ήρθε ο κ. Σάρπ και είπε:

— Ο Δαυίδ Κόππερφηλντ να κατεβή στο σαλόνι!

Η χαρά μου ήταν μεγάλη. Σκέφθηκα, ότι ή Πέγκοτ θά είχε θυμηθί τα γενέθλιά μου και θά μου είχε στείλει κανένα πανέρι με δώρα. Σηκώθηκα λοιπόν χαρούμενος να πάω κάτω, και μερικοί συμμάχητές μου φθύρσαν, καθώς περνούσα κοντά τους:

— Μήν τὰ φας! Νά τὰ μοιράσουμε έλοι μαζί!

— Μήν βιάζεσαι έτσι, παιδι μου, είπε ο κ. Σάρπ, έχεις καιρό, δεν είναι βία...

Αν έδινα προσοχή στον πονετικό τόνο που είχαν τα λόγια του, θά έπρεπε ν' άπορήσω. Άλλ' αυτό μόνο άργότερα το σκέφθηκα.

Κατέβηκα τρέχοντας στο σαλόνι. Ο κ. Κρίκλ καθόταν στο τραπέζι κι' έτρωγε, έχοντας μπροστά του το ραβδί του και την εφημερίδα του. Η κυρία Κρίκλ κρατούσε στα χέρια της ένα γράμμα άνοιγμένο. Πανέρι όμως πουθενά.

— Δαυίδ Κόππερφηλντ, μου είπε ή κυρία Κρίκλ πηγαίνοντάς με σ' έναν καναπέ και καθίζοντάς με στο πλάι της, έχω κάτι να σου πώ, παιδί μου, να σου μιλήσω...

Εγώ περίμενα, δίχως να σκεφθώ ακόμη τίποτα.

— Είσαι πολύ μικρός, παιδί μου, εξα-

κολούθησε, και δεν ξέρεις πόσο αλλάζουν τα πράγματα σ' αυτό τον κόσμο.

Άνθρωποι έρχονται κι' άνθρωποι φεύγουν...

Την κοίταξα πρασεχτικά.

— Όταν ήρθες στο σχολείο, μετά τις διακοπές, ήταν έλοι καλά στο σπίτι σου;

Δίστασε λιγάκι γιά να προσθέση:

— Η μαμιά σου ήταν καλά;

Εγώ άρχισα να τρέμω δίχως να ξέρω το γιαντί, και την κοίταξα πάλι, χωρίς νάχω τη δύναμη ν' άποκριθώ.

— Γιατί πρέπει να σου πώ, ότι καθώς έμαθα σήμερα, ή μαμιά σου είναι πολύ άρρωστη.

Ένα θαμπό σύννεφο σηκώθηκε άνάμεσα σέ μένα και την κυρία Κρίκλ, και γιά μια στιγμή έσθυσαν όλα από την έψη μου. Ύστερα αισθάνθηκα καυτά δάκρυα να κυλούν στα μάγουλά μου κι' είδα πάλι μπροστά μου την κυρία Κρίκλ.

— Βρίσκεται σέ μεγάλο κίνδυνο, πρόσθεσε αυτή.

Τά είχα καταλάβει πιά όλα.

— Πέθανε.

(Ακολουθεί)

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΩΜΩΔΙΑ

ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Louis Ratisbonne

— Γδύσου, Παυλάκη, δίπλωσε τη μπλούζα σου καλά.
— Μά ποιός, ρωτάει ο Παῦλος μας, που άγαπά τ' άστεία, πρώτος έσκέφθηκε ο τρελλός αυτή την ιστορία των ρούχων, παντελόνια έ, μπλούζες, και τα λοιπά;...

— Κάποιος, του άπαντ' ή νταντά σάν τον καλονυχτίτση, που κρύωνε ή ντρεπότανε γυμνούλης να γυρίση! Κάνε την προσευχή σου, έμπρός! Σκύψε και το κεφάλι.
— Μά ποιός έσκέφθηκε, νταντά, πές μου, την προσευχή;
— Κάποιος που θά πνιγότανε νοιώθοντας στην ψυχή ή κάποια έωφρενη χαρά ή μια πίκρα μεγάλη!

Μ' όσε τα λόγια τα πολλά... Μά τ' είναι τούτη ή βίαση που σ' έπιασε παιδάκι μου κι' όλο ρωτάς; Στοχάσου αν πέσης, θά σου δώση εὐθύς γλυκό φιλή ή μαμιά σου.

— Και ποιός έβρηκε το φιλή;...
— Έτοιμη να τὰ χάση

σά νάσαι τώρα ή νταντά. Δεν ξέρει τί να πη.

Μά να που έρχεται ή μαμιά χαρούμενη από πέρα:

— Το πρώτο πιό γλυκό φιλή τώδωσε μια μητέρα! Φιλάει τον Παυλάκη της με γέλια χαρωπή:

— Νά, πάρε της μανούλας σου βγαλμένο άπ' την καρδιά.

Κι' ο Παῦλος μας κοιμήθηκε. Και δεν ρωτάει πιά!

(Μετάφραση)

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ύπό JULES CHANCEL

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Καταλαβαίνετε, παιδιά μου, έλεγε ο λαμπρός άνθρωπος, τι τύχη είναι αυτή γιά μένα! Πενήντα λίβρες το μήνα θά παίρνω παραπάνω γιά τούτη τη δουλειά!

Ο Νικόλας κι' ή Νανέττα κοιτάχθηκαν εὐθύς που άκουσαν το νέο, γιαντί κι' οι δυο τους κατάλαβαν άμέσως πόσο το πράγμα αυτό θά ήταν ευνοϊκό στα σχέδια τους.

Ο μπάρμπα-Ρεμής εξακολούθησε:

— Μονάχα που χρειάζεται να με βοηθήσετε και σεις, παιδάκια μου, γιαντί δεν μπορώ ν' άφήσω την παλιά μου δουλειά που με κάνει να κερδίζω τριάντα λίβρες το μήνα, και πάλι δλομέναχος δεν μπορώ να τὰ βγάλω όλα πέρα. Πρέπει λοιπόν ένας άπ' σας να έρχεται μαζί μου γιά να μου καθαρίζει τα φανάρια και να τους βάζη λάδι και φυτίλι.

Ο Νικόλας συνενοήθηκε με τὰ μάτια με την αδελφή του, και δίχως να διατάση άπάντησε:

— Μείνε ήσυχος, πατέρα, θά σε βοηθήση ή Νανέττα.

— Και γιαντί όχι σύ, μικρέ μου;

— Γιατί εγώ, καλέ μου πατερούλη, λίγο-πολύ κερδίζω το ψωμί μου με την τέχνη μου, το μαγαζί έχει πελάτες τακτικούς και δεν θά ήθελα να τους χάσω.

Ο μπάρμπα Ρεμής άναγκάστηκε να παραδεχθί πώς ή δικαιολογία του ήταν άπολύτως λογική και φρόνιμη.

— Σάν να έχης δικιο, γιέ μου, είπε. Καλύτερα λοιπόν να παίρνω τη Νανέττα μαζί μου. Και μάλιστα, πρόσθεσε κοιτάζοντας το τραπέζι όπου βρισκόταν

μερικά ξεραμένα λουλούδια, μου φαίνεται πως οι δουλειές της κόρης μου δεν πάνε και πολύ περίφημα, τώρα τελευταία.

Η Νανέττα, γοητευμένη με την άνελπιστη αυτή ευκαιρία που θά τούς βοηθούσε τόσο στα σχέδιά τους, προθυμοποιήθηκε να βεβαιώση τον πατέρα της, ότι στ' αλήθεια το εμπόριό της των λουλουδιών δεν είχε καμμία πέραση τώρα και κάμποσο καιρό, και έτσι βρισκόταν στη διάθεσή του και μπορούσε να τον συνοδεύη παντού.

— Τότε λοιπόν, μικρούλα, έκαμε ο μπάρμπα Ρεμής και σηκώθηκε άπ' το κάθισμά του, δεν έχουμε καιρό να χάνουμε, κι' άπόψε κίβλας θά σε πάρω μαζί μου.

— Οποτε θέλεις, πατεράκη, άπάντησε καταχαρούμενη ή Νανέττα. Είμαι έτοιμη ναρθώ μαζί σου.

Ο γέρο φανοκόρος φίλησε την κόρη του γιά την προθυμία που έδειχνε, κι' οι δυο μαζί βγήκαν άπ' το μαγαζί και διευθύνθηκαν σέ μια παλιά παράγκα της οδού Σερπάντ. Η παράγκα αυτή ήταν ή αποθήκη του μπάρμπα-Ρεμής και του χρησίμευε κίβλας γιά κατοικία άπ' την ήμέρα που τὰ δυο παιδιά είχαν έγκατασταθεί στο μαγαζί του Σιμόν.

Ο φανοκόρος θέλησε πρώτα να μνηστή τον καινούργιο βοηθό του στα μυστικά του επαγγέλματος. Έδειξε στη Νανέττα που βρισκόταν οι τεχνικές με το λάδι. Της έδειξε πώς βάζουν το φυτίλι και πόσο μακρύ πρέπει να τ' άφήνουν. Την έδηγησε στο πλησιέστερο φανάρι του δρόμου και την έβαλε να τὸ άνεβοκατεβάση, λύνοντας το σχοινί που το κρατούσε κρεμασμένο, και ύστερα της έδειξε πώς να δένη τον κόμπο στερεά γιά να μὴν τύχη και πέση το φα-

νάρι στο κεφάλι κανενός διαβάτη. Η Νανέττα άκουγε αυτές τις εξηγήσεις με το ζωηρότερο ενδιαφέρον. Τὰ καταλάβαινε όλα με το πρώτο κι' ο πατέρας της ήταν ένθουσιασμένος με την έξυπνάδα της.

— Είσαι ένα λαμπρό κορίτσι, Νανέττα, είπε ο μπάρμπα-Ρεμής παίρνοντας τη μικρή στην άγκαλιά του. Νοιώθεις

«Είμαστε τόσο άριστοκράτες όσο και σύ, μάλιστα.» (Σελ. 163, στ. γ'.)

πώς σε χρειάζομαι και μου δείχνεις την καλή διάθεση που έχεις γιά να μ' εὐχαριστήσης.

Η Νανέττα κοκκίνησε, άκούγοντας αυτό τον έπαινο που δεν της άξιζε. Γιατί αν βουτούσε τα δάχτυλά της μέσα στο λιγδερό και βρώμικο λάδι, αν έδαζε έλη της τη δύναμη γιά να τραβήξη τὰ σχοινιά που της έκοβαν τὰ δάχτυλα, αν περπατούσε ώρες όλόκληρες στο πλευρό του πατέρα της δίχως να παραπονιέται γιά την κούρασή της, δεν τώκανε μονάχα με το σκοπό να βοηθήση τον πατέρα της, αλλά, κι' αυτός ήταν ο κυριώτερος λόγος, με την έλπίδα να μπει μαζί του στο Τέμπλο και να ξαναβή το Λουδοβίκο ΙΣ'.

Ήταν, στ' αλήθεια, μια ευχάριστη νά βλέπει κανείς τη Νανέττα να γελάει και να κελαιδάη σάν πουλάκι, άπ' την ήμέρα που άντάλλαξε το τόσο ευχάριστο επάγγελμα της άνθοπώλισσας με το παλιό πεζότερο της «βοηθού φανοκόρου».

Όσο έδειχνε μεγάλο ζήλο στη δουλειά της, σηκωνόταν νωρίς-νωρίς γιά να συνοδεύη τον πατέρα της στη γύρα του, γύριζε πίσω το μεσημέρι, και έ-

«Μια ώρα και περισσότερο ψάχνω γιά να σ' έρω!...»

(Σελ. 163, στ. β'.)

τρώγε μαζί με το Νικόλα στο μαγαζί. Έπειτα, το απόγευμα, πήγαινε στο Τέμπλο για να ξανακάνη άργότερα για τρίτη φορά τον ίδιο δρόμο, και να βγῇ ν' ανάψη τις λάμπες που είχε καθαρίσει και γερμίσει το πρωί.

Παρ' όλους τούς δρόμους που έκανε, η Νανέττα δεν παραπονιόταν ποτέ πώς ήταν κουρασμένη, γιατί από την ημέρα που πήγαινε με τον πατέρα της στο Τέμπλο, μπορούσε, αν όχι τίποτε άλλο, να βλέπει κάθε μέρα το Δελφίνο έστω κι' από μακριά.

Ο Σιδόν κατέδωσε τα μούτρα του την πρώτη μέρα που την είδε στη φυλακή. (Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ-ΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΛΛΟΙ ΚΑΙΡΟΙ, ΑΛΛΑ ΗΘΗ

Αγαπητοί μου,

ΕΝΑΣ πλούσιος φιλότεχνος, δ κ. Σταθάτος, σκέφθηκε να κάνη ένα θεατρικό Διαγωνισμό κάθε δυο χρόνια με μεγάλα βραβεία—20,000 δρ. το πρώτο—κι' ανέθεσε τη διεξαγωγή του στην Έταιρεία των Θεατρικών Συγγραφέων. Ήμουν κι' εγώ ένας απ' τούς δυστυχημένους κριτές, που υποχρεώθηκαν να διαβάσουν ένενηντα πολύπρακτα έργα—είναι άπίστευτο, αλλά τόσα υποβλήθηκαν στο Σταθάτειο—τραγωδίες, δράματα, κωμωδίες και φάρσες κάθε λογής. Και την περασμένη Κυριακή, στο θέατρο «Κεντρικών», διαβάστηκε η κρίση από τον εισηγητή κ. Αιδωρίκη κι' έγινε στο τέλος η άποσφράγιση των φακέλλων με τα όνόματα κι' η άπονομή των βραβείων στους νικητές.

Μιά τελετή δηλαδή. Άλλά τί διαφορά από τις όμοιες τελετές που γινόνταν άλλοτε! Είχε πολύ δίκιο μιά έφημερίδα που την ονόμασε «δημοκρατική». Γιατί τον παλιό καλό καιρό, αυτούς τούς Διαγωνισμούς τούς έκανε συνήθως τόν Πανεπιστήμιο. Ή έθεση των κριτών διαβάζονταν στη μεγάλη αίθουσα των τελετών.

Ένας σοφός καθηγητής, με τη ρεδιγκότα του—ό εισηγητής—διάβαζε τόν χειρόγραφο του απ' τόν χρυσό βήμα. Έπίσημοι κι' ανεπίσημοι τόν άκουγαν με θρησκευτική προσοχή και με σιωπή ευλαβέστατη. Στο τέλος, δ κ. Πρύτανης, ή δ κ. Υπουργός της Παιδείας, άνοιγε τόν φάκελλο και διάβαζε τόννομα τού βραβευμένου. Τότε ξεσπούσαν τα χειροκροτήματα. Κι' ο βραβευμένος σηκώνόταν, πλησίαζε τόν βήμα χλωμός και κατασυγκινημένος, φιλούσε χέρια κι' έπαιρνε όλοφάνερα, με καμάρι, ένα μεγάλο δάφνιο στεφάνι και, πιό κρυφά, σχεδόν με ντροπή, ένα φακελλάκι με τόν «χιλιδόραχμον έπαθλον». Άλλά χειροκρο-

τήματα, άλλα συγχαρητήρια, άγκαλιάσματα, φιλά, δάκρυα. Όλα όμως σεμνά, διακριτικά, ευλαβικά, όπως στην έκκλησία. Και μόνο άφου τελείωνε ή τελετή κι' άποχωρούσαν οι έπίσημοι, οι άλλοι, οι ανεπίσημοι, οι φίλοι, άπῆγον τόν δαφνοστεφῇ ποιητήν έν θριάμβῳ...

Τίποτε άπ' αυτά προχτές στο «Κεντρικό». Ο εισηγητής, άφελέστατα, μίλησε άπό τή σκηνή τού θεάτρου με τόν σακάκι του. Τόν πληθος της πλατείας, άπό νέους προπάντων, δεν είχε καμμιά διάθεση νά σεβασθῇ τούς κριτές και τήν κρίση τους, που τήν άκουγε ψιθυρίζοντας και κάποτε μιλώντας δυνατά. Στο τέλος, οι άποτυχημένοι κι' οι φίλοι τους δοκίμασαν νά προδοῦν και σέ άποδοκιμασίες. Μόλις και μεταβίβας χειροκροτήθηκαν οι βραβευμένοι, που σκαρφάλωσαν στη σκηνή και πήραν μόνο τούς φακέλλους με τά τσέκια. (Η δάφνη ήταν... όνομαστική). Κάποια έξαιρέση έγινε για τόν κ. Δ. Ίωαννόπουλο, τόν συγγραφέα τού «Ατέλειωτου Δρόμου»: οι νέοι τόν χειροκροτήσαν ζωηρά, έπειδή ήταν νέος. Και τόν πληθος σηκώθηκε νά φύγη, ένῳ οι δυσαρεστημένοι έξακολουθούσαν νά διαμαρτύρονται φωναχτά, πώς οι κριτές άδίκησαν, μερολήπτησαν βράδευσαν φίλους τους και τάκταναν... πλακάκια. Μεγάλη διαφορά τελοςπάντων ανάμεσα στην προχθεσινή «τελετή» και στις «τελετές» τού παλιού καλού καιρού. Έλειπε προπάντων ή έπισσημότητα, ή ευλάβεια, ό σεβασμός. Δημοκρατία...

Κι' όμως! Άπό τόν παλιό καλό καιρό ώς σήμερα, ή πρόεδρος είναι μεγάλη. Πού θά πῇ ότι υπάρχει κι' άλλου είδους διαφορά, κι' ότι αυτή ή διαφορά είναι ή σπουδαιότερη. Τί σημαίνει άν ή έποχή μας δεν σηκώνει πιό τις μεγάλες έπισσημότητες, τυπικότητες κι' ευλάβειες άλλων έποχών; Τί σημαίνει άν οι νέοι σήμερα είναι πιό ζωηροί; τί σημαίνει

άν ή δάφνη κατάντησε όνομαστική και δεν δίδεται πιό στους ποιητικούς Διαγωνισμούς παρά ό φάκελλος με τά χρήματα; Φτάνει πού γίνεται σέ «ποιητές», σέ συγγραφείς, άνώτερους, καλύτερους άπό κείνους που στεφάνωναν μιά φορά στο Πανεπιστήμιο; φτάνει πού ή κρίση των έργων γίνεται σήμερα άπό ανθρώπους πιό ειδικούς και πιό κατάλληλους.

Έκείνο τόν καιρό, π: χ: έκριναν τις ποιητικές συλλογές και τις τραγωδίες καθηγητά της Ίατρικής ή της Φιλοσοφίας, σοφοί βέβαια στην έπιστήμη τους, άλλ' άσχετοι όλωσδιόλου με τήν ποίηση, με τόν θεάτρο, με τή λογοτεχνία. Σήμερα, πού οι Διαγωνισμοί χειροκροτήθηκαν άπό τόν Πανεπιστήμιο, τή δουλειά αυτή τήν κάνουν άνθρωποι που τήν ξέρουν. Στο Σταθάτειο π: χ: κριτές ήταν τρεις άπ' τούς πιό γνωστους θεατρικούς συγγραφείς. Κι' ό κόσμος, εκτός άπό τούς άποτυχημένους, μπορεί νάβει βέβαιος ότι στην κρίση τους δεν έκαμαν κανένα λάθος και καμμιά άδικία. Με τή γνώση τους, με τήν πείρα τους, με τήν ειδικότητά τους τελοςπάντων, είδαν άμέσως τά καλά έργα, τά ξεχώρισαν, τά βράδευσαν. Κι' ένῳ άπό κείνα που στεφάνωναν τότε οι σοφοί καθηγητά τού Πανεπιστημίου, δεν έζησε σχεδόν κανένα, άπό τά βραβευμένα τού Σταθατείου—καμμιά δεκαπενταριά, μαζί μ' εκείνα που πήραν άπλως τήν όνομαστική δάφνη,—θά ζήσουν πολλά. Μεθαύριο θά τά ίδῃ ό κόσμος στο θέατρο, και θά τά χαρή, και θά τά καταχειροκροτήση.

Αυτή είναι ή πιό μεγάλη και σπουδαία διαφορά. Κι' άν έλειψαν οι έπισσημότητες, οι χρυσές αίθουσες, οι ρεδιγκότες, τά δάφνια στεφάνια κι' ή θρησκευτική ευλάβεια—αυτό δεν έχει τήση σημασία. Άλλοι καιροί, άλλα ήθη...

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΩΝ... ΠΑΙΔΙΩΝ

—Αχ τί παράξενα αυτά τά παιδιά!.. Στην αρχή, κλαίνε γιατί δεν θέλουν νά μπουν στο νερό.

—Και στο τέλος κλαίνε πάλι, γιατί δεν θέλουν νά βγούν!!

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ

Νυχτώνει κι' έπεσε στη γῆ τόν [σουρούπο, τή σκέπασε σά γκριζο σκοῦρο [τούλι, και στά κλαδιά άρχίζει τόν τρα- [γούδι του τόν νυχτοπούλι.

Τόν φεγγαράκι βγήκε άπ' τόν βουνόν και σκέπασε τόν φῶς πού χύνουν [τ' άστρα, και γέμισε σκιές, μαῦρα φαντά- [σματα, τά κάστρα.

Ή έρημοκκλησιά, πού χρόνια [στέκεται βουβή, παλιάκαι μισογκρεμαμένη, βλέπει οι νεκροί σάν τσικιοι νά [σιμώνουνε, σκυμμένοι.

Καινούργια λειτουργία στά χα- [λάσματα, πού τά φυλάν φρουροί τά κυ- [παρίσσια άσάλευτα, βουβά, μουντά κι' ά- [μίλητα και ίσια.

Οι νυχτερίδες τις φωλιές τους [στήσανε και μιά άχτίδα φέγγει, για καν- [τήλι, τού φεγγαριού, εκεί πούταν τ' [άκοιμητο στην Πύλη.

Μέσ' στη νεκρή έκκλησιά π' ό [χρόνος στοίχειωσε, κάποια ψυχή λές έχει άπομείνει κάτι παλιό πού ζεί, κάτι άνιστό- [ρητο, σάν κείνη.

Αδύη Ρόδου

Η ΧΑΜΕΝΗ ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ

Και τώρα; Είμαι μόνη. Ξημερώνει, βραδυάξει, ή ζωή κυλά για τόν άλλο κόσμο σάν πρώτα; Κι' εγώ είμαι τυλιγμένη σέ μιά άτιμότητα άναμνήσεων. Πέρασε κιόλας ένας χρόνος. Όταν τόν ζούσα, μου φαινόταν ότι άργεί νά περάση τώρα όμως νομίζω πώς κράτησε όσο μιά λάμψη άστραπής.

Ένα κρύο χειμωνιάτικο δειλινό (τήν άλλη μέρα τών Χριστουγέννων) ή αδελφούλα πλάγιασε στο κρεβάτι. Στενοχωρήθηκαμε όλοι, όμως δεν έπρεπε: σέ λίγες μέρες θά σηκώνόταν νά γεμίση τόν σπιτικό μας όλο χαρά και ευτυχία.

Περιμέναμε τόν γιατρό νά μās καθισχύαση, μιά κείνος είχε νά έλθῃ άλλος ένας. Μιά φωνή μου φάνηκε πώς μίλησε μέσα μου: «Ή αδελφούλα δέ θά ξανασηκωθεί».

Ο δεύτερος είχε νά φέρουμε έναν πιό ειδικό, κι' ό καθένας κουβαλούσε κι' έναν άλλον.

Μιά όλοκληρη χρονιά, μαρτύρησε ή αδελφή κι' όλο μās έλεγε:

—Δεν έχω τίποτα, θά ξαναγίνω καλά.

Ήταν αυτή πού ήξερε νά παρηγορηθῇ, νά βαλσαμῶνῃ τίς πονέμενες ψυχές και δεν ήθελε νά μās λυπήσῃ, για νά μῇ νοιάσου με ό,τι ένοιωθε εκείνη. Κι' έμεινε στην αρχή, όλο έλπίζαμε, τώρα στο τέλος όμως...

Όλοι λυπότανν τή γλυκειά κοπέλα, πού δεν παραπονεύτηκε ποτέ, και παρακαλούσαν τόν Θεό νά τήν άπαλλάξῃ άπ' τά βάσανα κι' έμās άπ' τίς αγωνίες.

Κι' έλεγα μέσα μου: Θεέ μου άς περάσουν όλ' αυτά γρήγορα, κι' άς μῇ δοῦν όμοιες μέρες τά μάτια μου.

Και τώρα; Είμαι μόνη...

Ή αδελφούλα έθῄσε, χάθηκε μέσα σ' έναν τάφο, κι' όλοι μου λένε πώς πρέπει νά τή λησιονήσω. Ποιά μάτια όλο άγάπη θά κοιτούν τά δικά μου, όταν δακρύζουν, και ποιά χείλη θά μῇ ρωποῦν όλο γλύκα:

—Δέλα, πές σέ μένα τί έχεις; Ξημερώνει, βραδυάξει, ή ζωή κυλά για τούς άλλους ανθρώπους σάν πρώτα. μῇ εγώ είμαι θαμμένη σ' έναν κόσμο μακρινό άναμνήσεων, κι' όταν τόν σούρουπο πέφτει, γυρίζω και κοιτῶ τόν κάθε τι, και στο τέλος δακρύζοντας θαρω πώς βλέπω δυό μάτια νά μῇ κοιτούν όλο θλίψη, και ότι άκούω μῇ φωνή νά μου λέῃ όλο γλύκα:

—Δέλα, πές σέ μένα τί έχεις, και σῶπα, μῇν κλαίς πιά. Και νοσταλγῶ νά ξαναζούσα κοντά στη χαμένη αδελφούλα, κι' άς ήταν νά περνούσα πάλι άλλη μιά φορά τίς άγρυπνίες, τίς αγωνίες πού πέρασα, κι' άς έχυνα ξανά άλλα τόσα δάκρυα στο λαμῖο της.

Δώρα Ανθη

Η ΙΤΙΑ

Πολλές φορές, καθισμένη στο μπαλκόνι τού σχολείου, καίρων νά τή φωνταῖν ή έναπράσινη μικρή ιτιά, πού στολίζει τόν κοντινό χέρσο χωράφι.

Αφῃνα τή ματιά μου νά ξεκουράζεται στο δροσερό φύλλομά της και πολλές φορές, μέσ' άπ' τά κλαδιά της, έβλεπα νά προσβάλλῃ, σέ μιά σειρά από εικόνες, όλη ή περασμένη ζωή μου.

Ήταν τ' άγαπημένο μου δέντροάκι, πού μέσ' άπό τήν πυκνή φυλλωσιά του άκουγα κάθε αύγῃ τ' άπαλό τραγούδι τών πουλιών, και τά φεγγαρόλουστα βράδια της άνοιξης, τή μονότονη φωνή τού γκιώνη.

Τή νύχτα, τόν φεγγάρι τυλίξε τή μικρή ιτιά με τήν άσημένια του άχνη, και τήν αύγῃ ή πᾶχνη τή στολίζει με τίς διαμαντένιες στάλες της. Και σάν έβγαίνει ό ήλιος, τή φιλούσε με τίς άχτίνες

του, προσπαθώντας νά στεγνώσῃ τίς στάλες της δροσιάς άπό τή φυλλωσιά της. Κι' εκείνη... καμάρονε σάν τήν ξανθομαλλούσα τού παρμυθιού. Κουνούσε με καμάρι τά κλαδιά της σά νά λεγε:

—Κοιτάτε με, δεν είμαι ωραία;

Πόσο άγαπούσα τήν όμορφη ιτιά, πού άμέτρητες φορές μου χάρισε τή σκιά της μέσα στά ζεστά μεσημέρια τού καλοκαιριού.

Μά σήμερα δοκίμασα μιά μεγάλη λύπη, βλέποντας ένα σκληρό χέρι νά σωριάξῃ τά κλαδιά της μικρής ιτιάς, χτυπώντας τα με τόν τσεκούρι άπονα, κι' άφηνοντας μόνο μιά μεγάλη κλάρα, πού σάλευε θλιμμένα πέρα-δώθε, σά νά μούλεγε:

—Κοίταξε πώς με κατάντησαν... Όύτε κι' εσύ θά μ' άγαπάς πιά έτσι όπως έγινα.

Δακρυσμένη μπῆκα στο δωμάτιό μου για νά μῇ βλέπω κατεστραμένη τή μικρή ιτιά, πού τόν Φθινόπωρο σέ λίγο θά τινάξῃ κι' αυτό τά φύλλα άπό τή μόνη κλάρα πού τίς άπόμεινε, και θά τήν κἀνῃ νά μοιάξῃ με σκελετωμένο χέρι νεκρού, πού άπόμεινε έτσι τεντωμένο τή στιγμή πού ζητούσε στερνῇ βοήθεια...

Σιζονέτ

Ο ΛΥΤΡΩΜΟΣ

Άνήμερα της Παναγίας, ή Μάρω, ή κόρη της κυρά-Λένας, θά πήγαινε άνυπόδητη ν' ανάψῃ τίς κανηλές της παλιάς έρειπωμένης έκκλησίτσας. Τόχε τάμια ή μάνα της.

Καιρό τώρα τή βασάνιζε ή άρρώστεια. Όσο πήγαινε κι' άδυνατίζε, τά μάτια της βαθούλωναν κι' έβῃνε έξακολουθητικά. Μάταια ή γιάτρισσα τού χωριού μεταχειρίστηκε όλα τά μαγικά βότανα νά γιάνῃ τήν άρρώστεια. «Μόνο ή χάρη της Παναγίας θά σώσῃ τήν κοπέλλα μου!» στοχάστηκε ή μάνα της. Κι' έταξε τόν τάμια.

Ήταν ένα καλοκαιριάτικο γαλήνιο απόγευμα, όταν κίνησε. Μπροστά της καταπράσινο έχασκε τόν όρμηια πού κατηφόριζε. Τό βῆμα της έτρεμε: οι πότες οροβόλυσαν πρὸς τά κάτω. Ή άνάσα της άκούσαν κομμένη κι' άνήσυχη. Σάν έφτασε στο βάθος, στάθηκε νά ξεποστάσῃ και δροσίστηκε. Σήκωσε με φόβο τ' άδυνατισμένο πρόσωπο.

Ή έκκλησίτσα μόλις διακρίνονταν στην άντικρινή κορφή, πνιγμένη σ' άγριοχόρτα. Πόσο ψηλή κι' άφύσχη τής φαινόταν τώρα, ένῳ άλλοτε τήν άνέβαινε άσυλόγιστα. Άναστένανε μαρτυρικά και συνέχισε τόν δρόμο της. Σέ κάθε βῆμα ή άγανοή της κοβόταν και σταματοῦσε νά ξεποστάσῃ. Κάθε στιγμή άνέβαινε κάτι άπ' τόν λαμό της. Μῇ ήλπίδα τήν έμψύχωνε και συνέχιζε μαρτυρικά τόν Γολγοθᾶ της.

***

Έφτασε ψηλά τήν ώρα πού σουρούπωνε. Τά γόνατά της έ-

τρεμαν, τά πόδια της ήταν καταματωμένα. Ένοιώθε τόν στήθος της κουρελιασμένο, ξεκινημένο. Έσπρωξε άργά τή μικρή πόρτα και προχώρησε στη σκοτεινή και γαλήνια έκκλησίτσα. Άναψε καμπουριαστή τά καντηλία και σταυροκοπήθηκε με τρεμάμενα χέρια. Τελευταία τεντώθηκε ν' ανάψῃ τόν μεσιανό πολυέλαιο. Μιά σταλιά, μιά μόνο σταλιά ζωής της έμεινε ακόμα. Μόλις ή φλογίτσα ξεπετάχθηκε δειλά, έπεσε βαριά με κρότο στο πάτωμα.

Παναγιά μου, ή χάρη σου! μοιροῦρίστε.

Έβῃνε άπότομα, τά χείλη της τρεμοσάλεψαν παραπονώρικά κι' άπόμεινε άκίνητη.

Ή μάνα είδε άπό μακριά νά λάμπουν τά παράθυρα της έκκλησίτσας στο σῶθαμπο.

—Ο λυτρωμός! σιγοψιθύρισε γεμάτη έλπίδα.

Γονάτισε στο κατώφλι, σήκωσε άψηλά τά χέρια στο ροδιμένο ουράνιο και προσευχήθηκε θερμά.

Ντίνος Αγγερίτης

ΦΤΩΧΕ ΜΟΥ ΑΔΕΛΦΕ...

Φτωχέ μου αδελφέ, σέ συλλογιέ- [μαι, άρρωστημένο ανάμεσα στά χιόνια και σφιγγεται ή καρδιά μου πᾶν [δυό χρόνια π' έφυγες και μῇς άφησες νά [κλαίμε...

Σέ κάποια βορεινή έπῃγες χώρα με δόση χιονισμένα σκεπασμένη ζιτώντας μιά χαρά πούχες χαμένη—άχ θά τή βοῆς, χλωμό παιδί, [πιά τώρα;

Και θάρθῃς όπως έρχεσαι τόν [βράδυ, γερός και γελαστός, στο όνειρό [μου; τώχρό θενά φιλήσῃς μέτωπό μου, θ' άκούσω τή φωνή σου πούδαι; [χάδι;

Ποιός ξέρει... Μῇ όστόσο πε- [ριμένω μῇ μέρα φωτεινή πού θά μῇ φέρῃ σ' ένα σταθμό, και δίνοντας τόν [χέρι, θά σέ φιλήσω πάντα σ' ένα τραίνο.

Περίπλοκας

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ήταν μιά Κυριακή τού περασμένου χρόνου, μῇ μέρα χαρούμενη. Ο ουρανός εξαλόνονταν καταγάλανος, κι' ό ήλιος έριχνε τίς χρυσές του ματιές στη γῆ, κι' έκανε όλη τήν πλάση νά χουσίξῃ. Ή θάλασσα, ήσυχη σά λάδι, καθρέφτιζε τά λίγα βαπόρια, πού ήταν κοντά στην παραλία.

Κι' εγώ, άντι σάν πάντοτε νά είμαι χαρούμενη και γελαστή, ήμουν ός τήν καρδιά θλιμμένη. Άπ' τά μάτια μου κυλούσαν μεγάλα μαργαριτάρια άπό θερμά δάκρυα, κι' έτρεχαν τόν ένα μετά τόν άλλο, λές κι' είχαν άγώνες, ποιό νά φθάσῃ πιό μπροστα στη

γή. Γιατί νάμαι λυπημένη; γιατί νά μη χαιρόμαι κι' εγώ μαζί με τη φύση;

Γιατί σ' ένα τέταρτο, ίσως και σε δέκα λεπτά, θα σφύξω στην άγκαλιά μου, για στενή ίσως φορά μια φίλη μου, που μόνον αυτή τόσο αγάπησα στον κόσμο.

Και νά, το βατόρι σφύριξε το πρώτο του σφύριγμα. Εγώ άφη-ρημένα κοιτάζα μακριά στον ορίζοντα. Μά το δεύτερο σφύριγμα του βατοριού με ξύπνησε. Τότε κι' εγώ γύρισα σά να ζη-τούσα κάτι. Ζητούσα τη φίλη μου, άλλ' αυτή δεν φαίνονταν πουθενά... Ξάφνου έν' αυτοκί-νητο ξεπροβάλε απ' τη γωνία και στάθηκε κει μπροστά μου. Μιά ξανθούλα με μάτια βουρκο-μένα βγήκε από μέσα και ρίχθη-σε στην άγκαλιά μου, ξεσπόν-τας σ' αναφυλλήτα. Μόλις πο-ρούσα να την παρηγορήσω λίγο, λεγοντάς της λόγια που ή λυπή-τά έκανε ασυνάρτητα. Κι' εκείνη μ' άπαντούσε με λόγια κομμένα απ' τούς λυγμούς...

Το βατόρι τώρα φεύγει σιγά-σιγά, σχίζοντας της θάλασσας τὰ γαλανά νερά. Από μακριά βλέπω τη φίλη μου στη γέφυρα να κουνά το μαντήλι της για να μ' αποχαιρετήσει. Κι' όταν πιά χύθηκε, γύρισα στο σπίτι θλιμμέ-νη κατάβαθα. Τότε θυμήθηκα κείνο το τραγούδι που μάθαινα σάν ήμουν μικρή, κι' ιδίως τον τελευταίο στίχο:

Κι' αφού πανί, μαντήλι έχαθη [στο νερό, εδάκρυσαν οι φίλοι, εδάκρυσαν κι' εγώ],
κι' έγειρα στο τραπέζι, και τὰ δά-κρυά μου έτρεξαν άφθονα απ' τὰ μάτια μου...

Πυθία

Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

"Όταν φθάσθ το φθινόπωρο, έγώ κι' η μαμά δεν περνάμε τα μονότονα άπογεύματα στον κήπο μας. Χάνει πιά κι' αυτός την άνηρη του όψη, και σάν τὰ βλέπουμε όλα γύρω μας χλωμά κι' άρρωστικμένα, νοιώθουμε μια μελαγχολία να μ'ας περνά το κορ-μί, σάν άκούμε τὰ ξεροφυλλα να τρίζουν κάτω από τὰ πόδια μας.

Πέρνουμε τὸ φρεϊδωτὸ μονο-πάτι, πού φέρνει στη γαλανή ά-κρογιαλιά, και καθιστές πάνω σ' ένα κομωμένο βράχο, άγναν-τεύουμε πέρα πὸς τὸ πέλαγος. Τέτοιες γλυκειές μὰ πονεμένες ώρες, άκούω τη μαμά να μὸυ διηγείται με τὴ νοσταλγική φωνή της τὰ περασμένα, και να μὸυ περιγράφει τη μακρινή μου πα-τρίδα, πὸυ έγὼ δὲν τη θυμάμαι πιά, κι' είναι τὸ ίδιο σάν να μὴ την έχω γνωρίσει ποτέ. Μὰ πό-σο τὴν αγαπῶ! Άπό τότε πὸυ μπόρεσα νὰ συλλάβω τὴν εικόνα της σὸ νου, νοιώθω μέσα μου νὰ φροντίζω ὁ πόθος νὰ τη δῶ, νὰ τη γνωρίσω.

Κι' άκούω τη μαμά νὰ λέη: — Γεννήθηκες σ' ένα κομμάτι γῆς πὸυ τ' άγκαλιάζει ἡ θάλασ-
σα, τὸ χαϊδεύουν οἱ αὔρες, τὸ λούζει ὁ ἥλιος, σ' ένα μακρινὸ άνοδοτόλιστο νησί. Εἶδες τὸ φῶς της ζωῆς γιὰ πρώτη φορά, μέσα σ' ένα άσπρο σπιτάκι με κόκκινη σκεπή, πὸυ τὸ έζωνε ὁ κισσὸς και τ' άγιόκλημα. Ἡρόδες μαζί με τὰ χελιδόνια τὴν άνοιξη, χελιδόνι και σὺ πρόσχαρο, πὸυ φώτισες με καινούργιο φῶς τὸ φθινόπωρο της ζωῆς μας. Ὅταν άρχισες νὰ περπατᾷς, σέ έπαίρνα από τὸ χέρι και πηγαίναμε σὸ άκρογιαλί. Τότες έτρεχες τρελλὸ και χαρού-μενο παιδί, και τίς ξανθές μπου-κλές σου ξανέμιζε τ' άγέρι. Ἀ-πλωνες τὰ μικρά σου ρόδινα χε-ράκια, κι' έκοβες τὰ κρῖνα της άμμουδιάς. Ὑστερα ανεβαίναμε ὡς τὸ έκκλησάκι τοῦ βράχου, κι' άφίναμε τὰ λουλούδια στή χλω-μή του Παναγιά. Ὅταν γυρίζα-με σὸ χαρούμενο σπίτι μας, ά-κούγαμε νὰ γλυκοσημαίνει τὸν έσπερινοῦ ἡ καμπάνα. Δέ μπορεῖ νὰ κρατήση περισσότερο μια εὐ-τυχία. Ξάφνου μια μέρα ἦρθε τὸ βατόρι—πὸυ σάλλους φέρνει χα-ρό κι' άλλων τὴν παίρνει—γιὰ νὰ μ'ας πάρη. Ὡ! τ' άέχαστο βράδυ! Πάνω από τὸ κατάρτω-μα τοῦ βατοριού, ὡρες ατέλειω-τες κοιτάζα τὰ φῶτα τοῦ νησιού πὸυ ὅλο μάκραιναν κι' έσβυναν, σάν νὰ ἦθελα νὰ κλείσω τὴν εἰ-κόνα του μια γιὰ πάντα στήν ψυχή...

Κι' ὅσο τὴν άκούω νὰ μὸυ πε-ριγράφει τη μακρινή κι' άγνωρί-στη πατρίδα μου, τόσο φροντῶ-νε μέσα μου ὁ πόθος νὰ τη γνω-ρίσω, νὰ τη δῶ. Μὰ πάλι σκέ-πτομαι: Ποιὸς ξέρει αν ὁ αέρας τοῦ πολιτισμοῦ δὲν έφτασε ὡς εκεί, κι' αν δὲν είναι τώρα μια μαρμαρόχτιστη πολιτεία, με πα-λιάτα, και βίλλες, ὅλο πολυτέ-λεια... Κάλιο, αγαπημένη μι-κρή πατρίδα, νὰ μείνῃς γιὰ μέ-να ένα κομμάτι γῆς, ένα άνοδο-στόλιστο νησάκι πὸυ τάγκαλι-άζει ἡ θάλασσα, τὸ λούζει ὁ ἥ-λιος, και τὸ χαϊδεύουν οἱ αὔρες!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

"Ένας ταχυδακτυλουργὸς έκα-με αὐγά από ένα μαντήλι. Ὑ-στερα ρώτησε τὸν Πέτρο, πὸυ ἦταν σὸ άκροατήριο:

— Μπορεῖ ἡ μητέρα σου νὰ κάμῃ αὐτὰ δίχως νάχη κόττες;
— Μπορεῖ, άπάντησε ὁ Πέτρος.
— Μπᾶ; Και πῶς;
— Έχει χῆνες!

* * *
Ἡ Μαρία, σὸ τραπέζι: — Μα-μά, πότε πιά θὰ φάμε χοιρινὸ άρνί; Βαρέθηκα πιά ὅλο χοιρινὸ κρέας!...

(Γεγονός)

Λυσόχαρτο
* * *
Ἡ μαμά της Λιλίκας γυρίζει από βαφτίσια κι' ἡ Λιλίκα ρωτᾷ πῶς τῶβαλαν τὸ μωρό.

Ἡ μαμά: — Τῶβαλαν Λιλί-κα, τόνωσα τὸ δικό σου.

Κι' ἡ Λιλίκα, άφρημένη: — Κορίτσι ἦταν ἡ άγορί;
* * *

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 12 Μαρτίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετε τὰ και βάψετε τὸ γραμ-ματόσημο σωστό. — Δὲν άπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν με ρωτᾷ γιὰ πράγματα πὸυ δὲν έχει ὁ Ὅμη-γὸς τοῦ Σπυρίδωντος. Τίμα-ται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, και πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποῖος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στήν κίνηση.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΑΝΗΜΥΡΑ εξα-κολουθεῖ. Και σήμερα θ' άπαντήσω μόνον σ' ὅσους μπορέσω. Δὲν είναι μόνον ὁ τόπος πὸυ λείπει είναι κι' ὁ καιρός. Μιὰ εδωμάδα δὲν μὸυ φθάνει γιὰ νὰ διαβάσω τόσα γράμ-ματα, νὰ έκτελέσω τόσες παραρ-γελίες και νάπαντήσω, έστω και με λίγα λόγια, σὲ ὅλους. Γι' αὐτὸ τὰ καλά μου παιδιά πρέπει νὰ περι-μένουν...

Γεώργιο Πολυχρονόπουλε, ἡ καλή σου θεία μὸυ γράφει πῶς κά-νεις σάν τρελὸς γιὰ μένα, και τὸ μόνον παράπονό σου είναι πῶς τὸ φυλλάδιο δὲν σοῦ έρχεται πάντα τὴν ἴδια ἡμέρα. Ἀλλά... βαπόρι εἶν' αὐτό. Πότε τὸ προφταίνω, και τὸ φυλλάδιο σοῦ έρχεται στήν ἡμέ-ρα του! Πότε τὸ χάνω και τὸ φυλ-λάδιο φεύγει με τὸ άλλο. Κι' ὅχι βέβαια μόνον τὸ δικό σου, άλλα ὅ-λων τῶν συνδρομητῶν πὸυ έχω στῶρα σὸυ νοηῖ.

Ελπίζω, Ναδία, νὰ έγινες τώρα πιά καλά απ' τὴ γρίπη και νὰ μὸυ γράψης τίς έντυπώσεις σου από τὴν άποκριτική δορτή τοῦ σχολείου. Ναι, είχα σκοπὸ νὰ ξαναδημοσιεύσω τὸ «Μικρὸ Λόρδο», τὸ θαυμάσιο αὐ-τὸ άγγλικὸ μυθιστόρημα πὸυ πρώτῃ μεταφύ βγήκε σὲ βιβλίο χωριστὸ — και σὲ βιβλίο, ὑποθέτω, δὲν άγόρα-σες καὶ σὺ — είναι περιττό.

Εὐχαριστῶ, Μαριμαρώμε Βα-σιλεία, πὸυ θεωρεῖς καθήκον σου νὰ μὸυ έγγραφῇς και σὺ ένα τουλάχισ-τον συνδρομητή, κι' ελπίζω κά-ποιον νὰ βρῆς πὸυ νὰ μὴν είναι άπαμύνο. Παντοῦ ἡ γρίπη ἦταν άπαμύ-κάτω ἡ ἴδια: μάλλον εξα-φριά. Μπορεῖ κάποτε νὰ κάμω ένα τέτοιο άγωνισμὸ; δηλαδή νὰ ζή-τήσω απ' τὸν καθένα νὰ μὸυ περι-γράψῃ σύντομα τὴν πατρίδα του. Θάδιναν πολλά ενδιαφέροντα και διδακτικά κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα. Νά, σάν τὸ σημερινὸ της Ἡλιογέν-νητης, πὸυ είναι πραγματικῶς έξοχο!

Γιὰ τὴ βελτίωση, Νάρισις, τῶν Μ. Ἀγγελιδῶν, πὸυ τόσο με ά-πασχολεῖ και μένα, οἱ τρόποι πὸυ προτείνεις δὲν μὸυ φαίνονται πολὺ πρακτικοί. Ἀλλά θὰ προσπαθῶ τὰ βρῶ κανέναν άλλο. Οἱ λέξεις της Ἀσκήσεως 121-125 έχουν κλήρῳ; ἡ ἀλλαγὴ δὲν γίνεται με τὸ F. Ναι, σὸ Σειρόμυλο 131 παρεστέρη νὰ δροσθῇ ἡ λέξη τὸ χερουλιό, άλλ' αὐτὴ μποροῦν νὰ τὴν παραλείψουν κι' οἱ λύτες. Τὸς «Περύπατους» ἡ

Σγουρόμαλη μὸυ τὸς έστειλε γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας. Ἀλήθεια, είναι έλλειψη πὸυ ἡ Μεγάλη Ἑλ-λας δὲν στέλνει πιά Ἀσκήσεις.

Ἡ Μικρομέγαλη μὸυ διηγείται πὸς ἰδρυθῆκε ὁ νέος Σύλλογος «Εὐ-θυμη Παρέα». Συγκεντρώθηκαν μιὰ μέρα ὅλα τὰ Διαπλάσπουλα, πὸυ είχαν γνωρισθῇ και συνθεθῇ ἔδω στὰς Ἀθήνας εξαιτίας μου, και, από εὐγνωμοσύνη, τὸν ἱδρυσαν με κύριο σκοπὸ τὸ ξεσπάθωμα. Τρεῖς τὸν διευθύνουν. Ὅλα τὰλλα μέλη είναι σύμβουλοι. Κι' άκόμα, ἡ «Εὐθυμη Παρέα» είναι ὁ μόνος σύλλογος πὸυ δὲν θάποκαλύπτει ψευδώνυμα και δὲν θάχη πόλεμο με άλλους συλλό-γους. Συγχαρητήρια λοιπὸν κι' εὐ-χαριστήρια.

Ἡ Ἡρώ είναι γεμάτη χαρά πὸυ ὁ κ. Σενόπουλος, ὁ άγαπημένος της Φαίδων, έγινε κι' ἐπίσημα Ἀκα-δημαϊκός, γιὰτὶ από καιρὸ, λέει, τὸν θεωροῦσαν τέτοιο οἱ θυμασταί του. Δὲν ἔμε ε διπλαζὴ παρὰ ἡ ἐπί-σημη ἀναγνώριση, πὸυ άρχισε κά-πως, άλλα ἦλθε. Ὁ κ. Σ. εὐχα-ριστεῖ πολὺ τὴν καλή μας φίλη, και θὰ χαρῇ βέβαια αν τὴν ἰδῇ στή δε-ξίωση, γιὰ τὴν ὅποια δὲν σὰς εἰδο-ποίησα εὔκαιρως.

Φυσικά, Ἀντιγόνη, από δὲν περιμένεις νὰ δημοσιευθῇ τὸ κομ-μάτι σου, ἡ δημοσίευσή του σοῦ προσέγγινε άκόμα πὸυ μεγάλη χα-ρά. Τώρα λοιπὸν καὶ μὸυ στείλῃς κι' άλλο, πὸυ βέβαια θὰ είναι και καλύτερο... Έκαιμε καλά πὸυ παρακολούθησες τίς παραστάσεις τῶν ἑλληνικῶν θιάσων στήν Πόλη και κι' εἶδες τόσα ὠραία έργα. Στὴν ὁπερέτα ὅμως δὲν σὰς συμ-βέω νὰ πᾶς. Τὰ έργα αὐτὰ τὸν ε-λαφρὸ μουσικὸ θεάτρον δὲν είναι γιὰ τὴν ἡλικία σου καὶ — στοχάζο-μαι — δὲν είναι γιὰ καμμιὰ ἡλικία.

Ἡ Ἐρση Δοδῶσου έκαμε ἕνα έ-ξοχικὸ περίπλο κ' οἱ εἶδε τίς πρώ-τες παπρούνες. Ἀνοίξῃ λοιπὸν! Ἡ ἴδια έκαμε μιὰ στατιστικὴ τῶν κομματιῶν πὸυ δημοσιεύθηκαν στή Σελίδα τὴν Α' τριμηνία Ἀλλά νὰ σὰς πῶ, δὲν βρίσκω καμμιὰ ἀξία σ' αὐτές τίς στατιστικές, και πὸυ πάντων στὰ νυμπεράματα πὸυ βα-σίζονται άπάνω σὲ λίγους αριθμούς. Θέλω νὰ πῶ, ὅτι καμμιὰ φορά, τὸ ένα κομμάτι τοῦ ἑνὸς μπορεῖ ν' ά-ξίζει ὅσο τὰ πέντε τοῦ άλλου.— Ναι, τὸ «Ραγιμένο Βιολί» της Ἀνγῆς Ρόδου θυμίζει κάπως τὸ περίφημο «Vase brisé» τοῦ Σουλ-λὺ Πруντόμ. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν λιγο-στεῖ τὴν ὁμορφιά του. Κι' ἴσως ἡ ἰδέα αὐτοῦ τοῦ ραγιαματος σ' ένα βιολί, είναι πλουσιότερη σὲ ποίηση παρὰ ἡ ἰδέα τοῦ ραγιαματος σ' ένα βάζο. Δὲν λέγω βέβαια ὅτι τὸ ποίη-μα της Ἀνγῆς Ρόδου είναι ἀνώ-τερο από τὸ Πрунτόμ. Ἀλλ' αὐτὸν τὸν τὸν ραφα μ' αὐτὸ τὸ μοτίβο ὁ Πрунτόμ, θάκανε κάτι ἀνώτερο από τὸ «Βάζο» του.

Παρηγορήσου, Δαρνοστεφανω-μένη, και γρήγορα θὰ ξαναβῇ τὸ καλοκαίρι, πὸυ με τὸ δικό σου πο-θεῖ. Ἀλλά, ποιὸς ξέρει, και πρὶν ἔλθῃ τὸ καλοκαίρι, μπορεῖ νὰ γί-νῃς καλά, νὰ σηκωθῇς και νὰ πη-γαίνεις ὅπου θέλεις. Γιὰ τὴν ὥρα, τὸ διάβασμα είναι ὁ καλύτερος τρό-πος γιὰ νὰ περνᾷς τὸν καιρὸ. Και

νομίζω πὸς μπορεῖς νὰ μὸυ γρά-ψης τίς έντυπώσεις σου, τίς σκέψεις σου, από τὰ τόσα βιβλία πὸυ διαβά-ζεις. Γιὰ τὸ ποίημα πὸυ λές, δὲν θυμοῦμαι τώρα. Ἀν τὸ έλαβα. Θὰ σοῦ πῶ γι' αὐτὸ δταν ἔλθῃ ἡ σει-ρά του, ἡ θὰ τὸ ἰδῇς ἀξάφνα δη-μοσιευμένο.

Ἰδῶμη και Ἀθανάσιε Κων-σταντινίδῃ ὁ κ. Φαίδων έλαβε τὰ γραμματάκια σας κι' ὡς εὐχαρι-στεῖ πολὺ-πολὺ. Και τὸ δικό σου, Πάνθηα Ἀβραάτου... Πάντα λέει νὰ σὰς στείλῃ δυὸ λόγια εὐχα-ριστήρια! άλλα θὰ τὸ κατορθώσῃ; Ἐλαβε και λαβαίνει καθημέρη τόσα γράμματα, πὸυ ἴσως σὸ τέλος θὰ τὸ βρῇ ἀδύνατο νάπαντήσῃ σὲ ὅλα. Μὴ τὸν συνερισητῇ...

Ἡ Ἀνθιμμένη Ἀνυδαλιά μὸυ γράφει: «Ὅσο κι' αν είναι τὸ σκο-τάδι, πάντα τὸ φῶς θὰ λάμψῃ... Ὡστε τώρα πιά τὴν Ἀθηνάκι! Ε-πιστολὴ θὰ μ'ας τὴ γράψῃ ἕνας Ἀ-καδημαϊκός! Τί χαρά γιὰ μ'ας τὰ Διαπλάσπουλα!»

Δὲν ἦταν ἀνάγκη. Νέτνε Ἀνγε-ρίτη, νὰ μὸυ δώσης εἰρηνοφίλας, γιὰτὶ οὕτε στιγμή δὲν μὸυ πέρασε ἡ ἰδέα πὸς ἡ παρατήρησή σου γιὰ τὸ κομ-μάτι έκείνο προσέρχεται από κακή διάθεση σὲ μένα! Ξέρω τόσο καλά τὴν ἀγάπη σου και τὸν ἀνδίαφέρο σου. Γιὰ τὸ άλλο πὸυ με ρωτᾷς, σοῦ άπαντῶ ὅτι και νωρίτερα από 3-4 χρόνια μπορεῖς νὰ γίνῃς συνεργάτης μου, γιὰτὶ ὅσα δικὰ σου διάβασα ὡς τώρα, μὸυ έδειξαν φανερά ὅτι έξέρεις νὰ γράφῃς. Ἐνα πράγμα μέ-νει νὰ μάθῃς άκόμα: νὰ γράφῃς γιὰ παιδιά—μικρά ἢ μεγάλα, ἀδιά-φορο. Είναι βέβαια πολὺ άκόμολο πράγμα! δὲν τὸ έέρουν άκόμα και μεγάλοι συγγραφεῖς! εἰς ὅμοις ελ-πίζω νὰ τὸ μάθῃς. Και έξέρεις ποῖο είναι τὸ κυριώτερο στοιχείο: ἡ χα-ρά της ζωῆς, ἡ αἰσιοδοξία. Γι' αὐτὸ και τὰ θλιβερά άκόμα πράγματα, πὸυ γράφουν μεγάλοι, συγγραφεῖς γιὰ παιδιά—ὁ Ἀνδερσεν, ὁ Ἀνα-τόλ Φράνς—έχουν σὸ τὸ βαθὸς καί, πὸυ δὲν άφρίνει τὸ παιδί, αν και μα-θαίνει τὸν κόσμο, νὰ γίνῃ ἀπαισιό-δοξο και δυστυχισμένο. Ἐ, μ' αὐτὸ είναι ὅλη ἡ τέχνη...

Ζουλιάννα Ι. Καταβάτη (καλὰ σὲ λέω τώρα;) σοῦ έστειλα τὰ φυλ-λάδια πὸυ εἰχτήρησε. Ναι, ἡ «Μι-κρὴ Ἀγνωση» είναι ένα πολὺ ὠ-ραία μυθιστόρημα. πὸυ τὸ έχω ὅπ' ὅψει μου από τὸ 1929. Δὲν ξέρω ὅμως άκόμη αν θὰ τὸ δημοσιεύσω φέτος, γιὰτὶ έχω ὅπ' ὅψει μου κι' άλλα και πάλι θὰ κάμω ἐπιλογή. Τὰ μυθιστορήματά μου, βλέπεις, θέ-λω νὰ έχουν και ποικιλία. Δηλαδή νὰ μὴ δημοσιεύονται δυὸ τοῦ αὐτοῦ εἶδους συγχρόνως, ἡ τὸ ένα κατόπι τοῦ άλλου ἀμέσως.

Ὡστε σὺ, Φαράω, θὰ γίνῃς μιὰ μέρα πρώτης τάξεως μετεωρολό-γος, αφού έμαθες από τώρα νὰ κά-νεις παρατηρήσεις σὸς Μετεωρολο-γικὸ Σταθμό. Ναι, στήν Ἀκροστι-χίδα σου εἶπῃ έκαμα τίς δυὸ αὐτές μικρές ἀλλαγές: ἀντὶ «ἀρχαῖος βασιλεὺς» πὸυ ἦταν ὀρθολογὸ νὰ βρεθῇ, έβαλα «κρητὴς ἀληθείας» — πὸυ θάταν πολὺ ἀτελής ὁρισμός, — έβαλα μὲν ἄλλη λέξη, πὸυ σημαί-νει ἀκριβὸς «ὅ,τι είναι ὁ γόνυ ἡ ἀέ-ριον» και πὸυ έχει κι' αὐτὴ στή μέση τὸ γράμμα πὸυ χρειάζεται ἑ-καί. Καθὼς εἶπα κι' ἄλλοτε, τέτοιες ἀλλαγές, και μεγαλύτερες άκόμα, κάνουν σὲ δημοσιεύω. Και φυσικά, πάντα έχω τὸ λόγο μου.

Πολὺ μὸυ ἄρεσε τὸ πρώτο σου γράμμα, Ἐλένη Β. Καββαδία, και θὰ ἦθελα νὰ μὸυ γράψῃς συχνά. Πάντα έχεις καιρὸ νὰ πάρῃς ψευδῶ-νομο, πὸυ γιὰ τὴν τακτικὴ ἀλλη-λογραφία μας είναι ἀπαραίτητο. Και νάφρισε τὴν τροπικὴ και τὸς δι-σταγμούς κατὰ μέρος. Ἐνα κορίτσι πρέπει βέβαια νὰ είναι ντροπαλό, συνεσταλμένο, διστακτικὸ—άλλῳ ὧς ένα βαθμό. Ἐὸυ π: χ: ντροπέσουν τόσο καιρὸ νὰ πῇς τὸν πατέρα σου νὰ σ' έγγραψῇ συνδρομήτηρα. Ἐ-πειτα ντροπέσουν νὰ γράψῃς σὲ μένα. Ἐ, τόση ντροπὴ σὸν πατέρα σου και στή μητέρα σου—γιὰτὶ κι' εἶπῃ μητέρα σου είμαι—δὲν χρειάζεται. Μὲ μᾶς τουλάχιστο μπορεῖς νάχῃς πὸς πολὺ θάρρος.

Πάντα ἐπεικέως κρινεῖ τὰ πρώτα κομμάτια, Χλωμὴ Νεράϊδα, έκτός δταν ὁ ἴδιος πὸυ μὸυ στέλνει τὸ πρῶτο τοῦ ζητεῖ αὐτοτηρότητα. Ὡστε μ' ἐπεικέια θὰ κρίνῃ και τὸ δικό σου, δταν ἔλθῃ ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω. Κι' αν είναι αρκετὰ καλὸ θὰ τὸ βρῶ δημοσιεύσιμο, θὰ σοῦ τὸ ἀπορρίψω. Ἐὸυ τότε θὰ μὸυ στείλῃς ἕν άλλο, πὸυ ἀσφαλῶς θὰ είναι κα-λύτερο. Ἐτσι γίνεται πάντα...

Εὐχαριστῶ, Ἰάσων, πὸυ φρό-νιτες και πρὶν σοῦ τὸ πῶ. Και δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ σύσταση τοῦ μπα-μπᾶ θὰ φέρῃ μεγάλο ἀποτέλεσμα. Διάβασα με συγκίνηση και τὸ γράμ-μα πὸυ τὸν ἔστειλες γιὰ τὸ χωρι-σμό. Δὲν τὸ βρῆκα ὅμως και κα-τ'άλλῃ γιὰ τὴ Σελίδα,—δηλαδή λογοτεχνική. Ἐνα γράμμα πὸυ τὸ ὁπαγορεύει ἡ περίσταση, ὅσο ἀλη-θινὸ, συγκινητικὸ και καλογραμμέ-νο κι' αν είναι, δὲν έχει τὸ δη-μοιουργικὸ έκείνο πὸυ ζητοῦμε κι' από τὰ μικρότερα λογοτεχνήματα—ποιητάκια, διηγητάκια, μυ-θους κτλ. Περιμένω λοιπὸν τίποτε άλλο γιὰ τὴ Σελίδα. Σε συγχάρω πὸυ ἦλθες πρώτος σὸς Διαγωνι-σμούς τοῦ σχολείου. Ἡ μαμά κά-νει πολὺ καλά πὸυ δὲν σὲ πηγαίνει συχνά σὸν Κινηματογράφο. Οἱ πε-ρισσότερες «ταινίες» δὲν είναι γιὰ τὴν ἡλικία σου.

Κάνεις πολὺ καλά, Τρομερέ, πὸυ μὸυ λές με εἰλικρινεῖα τὴ γνῶ-μη σου. Μ' αν δὲν είναι κανεῖς εἰ-λικρινὴς στή μητέρα του, σὲ ποῖον θὰ είναι; Μὲ χαρά μου εἶδα ὅτι

έχεις ἀγοράσει ὡς τώρα 30 τόμους μου. Δηλαδή λίγο άκόμη και θὰ τοὺς ἀποκτήσης ὅλους, κι' εἰς ὅθι θὰ έχεις μιὰ βιβλιοθήκη πὸυ λίγα παι-διά θὰ τὴν έχουν. Ὅσο γιὰ τὸ Σῆ-μα, θὰ ἦταν βέβαια πολὺ φτηνότε-ρο, αν μποροῦσα νὰ παραγγείλω διαμῆς τρεῖς—τέσσερις χιλιάδες. Ἀλλά παρήγγειλα μόνον 500. Ὅσο γιὰ τὴν Ἀγγελία, ὁσὸς φορές κι' αν δημοσιευθῇ, τὸ ἴδιο θὰ στοιχί-σῃ. Ἐκπτώσεις δὲν γίνονται.

Καλὰ τὸ μέντορας, Μῦρο της Ἀνδρου: φέτος δὲν παραδημο-σιεύω Γαλλικὴς Ἀσκήσεις, γιὰτὶ δὲν έχουν πολλὰς οἱ Σὺλλογες πὸυ έλα-βα. Δὲν πιστεύω ὅμως ὅτι ὁ λόγος είναι πὸυ τώρα πιά δὲν σπουδάζουν τὰ παιδιά τὴ γαλλικὴ γλῶσσα, άλλα τὰ περισσότερα τὴν ἀγγλική. Μπο-ρεῖ αὐτὸ νάγινε σ' ένα χρόνο; Γιατὶ ὡς πέρου, οἱ περισσότερες Σὺλλο-γες πὸυ λάβαινα, είχαν και γαλλι-κὲς Ἀσκήσεις. Ὑποθέτω λοιπὸν ὅτι τὸ φτεχνὸ είναι ἄλλη σύμπτωση. Ὅπως δὴποτε, δὲν θάποφάσιζα εὐ-κόλα νὰ βάζω, ἀντὶ γαλλικῆς, ἀρ-γικῆς Ἀσκήσεις. Ἐγώ τὴν ἰδέα πὸς ἀκόμη λιγώτερο: θὰ μὸυ έστει-λιν τέτοιες, κι' άκόμα λιγώτεροι θὰ τίς έλυναν.

Χαίρω πολὺ, Θεόγγι, πὸυ έγινες καλά. Πολὺ με συγκίνησε τὸ γράμ-μα σου, πὸυ με πληροφόρησε ὅτι εἶπῃ στάθηκα ὁ καλύτερος σου συν-τροφος κι' ἡ μὴν σου παρηγορία στήν ἀρρώστεια... Ἐλπίζω τώρα νὰ μὸυ γράψῃς συχνά. Ναι, διπάρ-χουν ὅλα τὰ προηγούμενα φυλλά-δια, πρὸς δρ. 2,50 τὸ ένα.

Τὰ έλαβα ὅλα, Ἐρνάνη, Ἀλή-θεια, τῆς σημερινῆς γενεᾶς τὰ παι-διά, ὅσα δὲν άρχισαν τὸ σχολεῖο με τὴν Δημοτικὴ, δυσκολεύονται κάπως σὸ μεταχειρισμὸ τῆς, ἡ μάλλον μεταχειρίζονται μιὰ γλῶσσα μικτή. Κι' αὐτὸ βέβαια δὲν θὰ συμβάλῃ με τὰ παιδιά τοῦ μέλλοντος. Ἐπίσης στὰ Γυμνάσια, ἄλλοι καθηγηταί είναι καθαρσοῦσιανοί, ὅπως ὁ μα-θηματικὸς σας, κι' ἄλλοι δημοτικι-σταί, ὅπως ὁ ἑλληνιστής σας. Στὸ μέλλον θὰ είναι ὅλοι δημοτικισταί και θὰ κάνουν τὴ διδασκαλία τους σὲ γλῶσσα ἁπλὴ κι' εὐκολονόητη. Βρισκόμαστε, βλέπεις, σὲ μιὰ ἐπο-χὴ μεταβατική. Ἀν ἦσουν ἀλλοτε-ρα μαθητὴ τὸ Γυμνάσιου πρὸ 10 ἑ-τῶν, ἴσως δὲν θάχῃς οὕτε ἕνα κα-θηγητὴ δημοτικιστῇ! ἔνφ τώρα ἔ-χεις τουλάχιστο τὸν κυριώτερο γιὰ τὴ γλῶσσα. Γιατὶ δταν ὁ ἑλληγι-στῆς είναι δημοτικιστῆς, και τὴν ἀρχαία γλῶσσα κάνει τὰ παιδιά νὰ τὴ μαθαίνουν καλύτερα.

Μὲ άλλους λόγους, Δεσπούλα, εἶπα και σὺ από τὴν... εὐθυμη πα-ρέα. Χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία. Πίνετε ἴσως κάπως ἀργά, αφού ἔ-χαις 10 χρόνια συνδρομήτηρα, άλλα δὲν άπορῶ, γιὰτὶ κι' ἄλλοι, και χωρὶς νὰ έχουν τὸ πλῆθος τῶν μα-θημάτων σου, άργησαν τὸ ἴδιο νὰ μποῦν στήν κίνησή μου. Τὸ γράμμα σου μὸυ ἄρεσε πολὺ! ἐλπίζω νὰ μὸυ ἀρέσῃ και τὸ κομμάτι σου, πὸυ δὲν τὸ διαβάσα άκόμη. Ἀλλά και νὰ μὴ τὸ εγκρίνω, πάντα θὰ σοῦ πῶ νὰ εξακολουθήσῃς νὰ γράφῃς και νὰ μὸυ στέλνῃς. Κρίνεται κανεῖς ποτέ τελειωτικὰ από τὸ πρώτο του έργο;

Σ' άλλους δὲν έχω καιρὸ νάπαν-τήσω σήμερα. Στὸ ἐρχόμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Τὸ πρώτο μου κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα» τῆς Πειραγιάτισσας, Σάν ἐπρωτοῦ μπε-ρούς νὰ μὴν είναι τέλειο. Ἐχει κάποιον χάρη κι' εὐχέρεια, άλλα τὸ λείπει ἡ ζωηρότης και τὸ ἀνδίαφέ-ρον. Κι' ἔν' άλλο: ἡ στίχη είναι ἐντελῶς παραμελημένη και λαθη-σμένη.—Καλοκαίρι στή χειμω-νιά» τῆς Ἀνθιμμένης Ἀνυδα-

λιάς. Καλὴ ἡ ἰδέα, μὰ ἀδύνατη κά-πως ἡ ἐκτέλεση. Ἡ τελευταία στρῶφὴ ὑπερτεῖ φανερά ἀπ' τίς ἄλ-λες. — «Ὁ βοσκός» τοῦ Ὑπερφυ-σικοῦ Μπεμπέ. Ἀνομοιομορφία στὶς στρῶφες. Ἡ πρώτη έχει τέσσε-ρις στίχους, ἡ δεύτερη έχει πέντε και καθεστῇ. Σχετικῶς καλύτερη ἡ πρώτη. Οἱ ἄλλες ὑπεροῦν και στὰ νοήματα και στὴν τεχνική. — «Χω-ρίς τίτλο» τὸν Αἰγόνκλημα. Γραμ-μένο με κάποια συγκίνηση, άλλα τὸ θέμα του, κοινὸ και τὰ νοήματα τὸν συνεθισμένα. — «Φύλαρχ» τῆς Ἀνοικεῖταις Ἀνγῆς. Καλὴ ἡ

λίες δὲν μπορῶ νὰ δημοσιεύσω)
Ἡλιόλουστην (χάρηκα πολύ πού
 ἔγραψες καλὰ στοὺς Διαγωνισμοὺς
 τοῦ σχολείου, ἀν καὶ δὲν εἶχα τὴν
 παραμικρὴ ἀμφιβολία.) **Ἀλκην**
Φοῖβον (ἔλαβα, εὐχαριστῶ «πε-
 ριφρόνῃς» ἔχει, δυσπιστία ἴσως οἱ
 Σύλλογοι δὲν γίνονται μὲ Ἀγγελίες.
 ἱδρύνονται πρῶτα ἀπὸ μερικὸς φί-
 λους κι' ἔπειτα δημοσιεύουν.) **Σό-
 νιαν** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔξετέλε-
 σα· καὶ τώρα περιμένω τὴ νέα
 Διαπλαστούλα.) **Μαραμένο Λου-
 λούδι** (ἔλαβα κι' ἔξετέλεσα τὸ
 γράμμα σου μὲ τὴν παραγγελία·
 γιὰ τὸ ξεσπάθωμά σου εὐχαριστῶ
 πολύ.) **Τρικκαλινόν** (ἔλαβα καὶ
 θὰ σοῦ πῶ ὅταν τὸ διαβάσω μὲ τὴ
 σειρά σου· χαίρω πολύ πού στὸ Λύ-
 κείο σας, ὅσοι παίρνουν Διάπλαση,
 παίρνουν καὶ τοὺς πρώτους βαθ-
 μούς· μ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ σ' ὅλα
 τὰ Λύκεια, καὶ σ' ὅλα τὰ scho-
 λεία...) **Σοφίαν Παζουλίδου**
 (χαίρω γιὰ τὴ γνωριμία κι' εὐχαρι-
 στῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ἀφοῦ μὰ-
 γαπὰς τόσο πολύ, πάρε καὶ ψευδύ-
 νυμο, νὰ μοῦ γράφης τακτικά.) **Εὐ-
 τέρην Δημητρίου** (εὐχαριστῶ πολ-
 ῶς· ἔστειλα τὰ φυλλάδια· ἐκείνα.)
Σημαίαν τῆς Δευτερίδας (αὐτό,
 εἶδες, σοῦ ἐνέκριναν· κι' αὐτὸ ἔβαλα
 στὸ κομμάτι σου, πού θὰ τὸ κρίνω
 κατὰ τὴν ἐπιθυμία σου μ' ἀσθη-
 ρότητα.) **Πανελλήνιο Ὀνειρόν** (εἴ-
 χαν ἐκτελεσθεῖ οἱ παραγγελίες σου,
 ὅταν ἔλαβα τὸ γράμμα σου τῆς 21
 Φεβρ.) **Πληρωμένον Χρυσαστὸν**
 (τότε γράφε μου συχνά, γιὰ νὰ συ-
 νηθῇς) καὶ καθεὶς θέλει τὴν πρα-
 κτική του.) **Κόκκινην Σιάν, Σε-
 φτέρι τῆς Ἡμετέρου κτλ. κτλ.**
 Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ
 τὴν 6 Μαρτίου, θάπαντήσω στὸ
 ἔρχομένο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 254ου Διαγωνισμοῦ
 Ἀύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου
 εἶναι δεῖται μέχρι τῆς 14 Μαΐου.

185. Λεξιγράφος
 Μία φορά κι' ἕναν καιρό,
 Παίζοντας τὸ κοριτσάκι,
 Μ' ἕνα χτύπημα γερό,
 Σπάζει στὰ δυὸ τὸ παιχνιδάκι.
 Μ' ἄξαφνα θαλασσοπόρο
 Βλέπει μ' ἐκπληξήν στὸ πρῶτο,
 Κι' ἀπὸ τῆς ἀκούει μὴ νότα
 Νάντηχῃ μέσα στὸν κρότο.

Κυρὰ-Φροσύνη
**186. Δογοπαικτικὸς Μετα-
 γραμματισμός.**

Βγάξω... Ν καὶ βάζω... Μ
 Κι' ἀπὸ κάποιον πού πεινάει,
 Κάνω ἄλλον στή στιγμή
 Πού καθόλου δὲν μιλάει
 Κι' ὅ,τι ἀκούει τὸ φυλάει.

187. Ἀναγραμματισμός
 Σηκώνεται ἐλαφρὸ ἀεράκι
 Κι' ἀνακατεῖται λιγάκι
 Τὰ γελαστά γλῦκα νερά
 Κι' ἄξαφνα γίνονται... ἄλμυρά.
 Μὰ τώρα τρέχει μὲ χαρὰ
 Κεῖ-μέσα νὰ γλυτώσῃ ὁ ναύτης.

188. Αἶνιγμα
 Γνωστὴ πόλη ἑλληνική·
 Μὰ τῆς βγάξω τὰ λουλούδια,
 Ἐνα μόνο τῆς ἀφίνω,

Καὶ τὴν κάνω ἀμέσως δέντρο
 Μὲ φωλιές καὶ μὲ τραγοῦδια.
 —Τί μοῦ λές! μ' αὐτὸ εἶναι φίνο!

Ριγολέτος

189. Δικτυωτὸν

*** ** * = Νεοῦ ἑλλην ποιη-
 *** ** * = Μοῖρα.

*** ** * = Πόλις τ. Ἑλλά-
 *** ** * = Φιλοσοφικόν.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Πανθεῖα Ἀβραδάτου

190-194. Μαγικὸν Σύνδεσμον

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς συνδέσμου,
 πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸς κά-
 τωθι λέξεις, νὰ σχηματισθοῦν
 ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι
 τόσαι:

διὰ, ἴος, μία, ὁδός, νά.

Μικροῦ Ἀβραδάτου

195-199. Φωνηεντόγραφος

Δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ φω-
 νηεντος, ὅσας δὴ ποτε φορὰς ἐπα-
 ναλαμβάνονμένον, μεταξὺ τῶν
 κάτωθι συμφώνων, τῶν ὁποίων
 ἡ τάξις εἰς ἑκάστην σωρὸν δύ-
 νатаи καὶ νὰ μεταβληθῇ, νὰ σχη-
 ματισθοῦν πέντε γεωγραφικά ὀ-
 νόματα.

Μιχ. Ι. Παντοστέπουλος

**200. Φωνηεντόλιπον καὶ Ἑλ-
 λιποσύμφωνον ἐκ Διπλῆς Ἀ-
 κροστιχίδος.**

Τὰ μὲν ἀρχικά τῶν κάτωθι ζη-
 τουμένων λέξεων ἀποτελοῦν φω-
 νηεντόλιπον τοῦ τύπου.

*** ** *

τὰ δὲ δευτέρω γράμματα ἑλλιπο-
 σύμφωνον τοῦ αὐτοῦ τύπου καὶ
 τοῦ αὐτοῦ γνομικοῦ:

1, Μέρους τοῦ ποδός· 2, Μετεω-
 ρολογικόν· 3, Ἀσιατικὸν κράτος·
 4, Στρατηγὸς κορινθίος· 5, Εὐαγ-
 γελιστής.

Ταρξάν

201. Φωνηεντόλιπον

Ἀλλν - τ - βο - βοττ

202. Γεῖφος

το το χρ το το

π' το χρ σ' το το Θεῶ

το το χρ χρ το το

το χρ Δόνα Κλάρα

ΔΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 52

744. Ἰόλαος (Ἰώ, λαός). —

745. Ρώμη-βρώμη. — 746. Μέλι-
 χέλι. — 747. Αἱ χεῖρες. — 748.

ΙΩΝΑΣ 749. ΣΑΧΤΟΥ-

ΚΑΣΟΣ ΡΗΣ (Ἄρης, χάρο-

ΠΙΣΣΑ της, ταῦρος, οὐ-

ΠΣΔΟΣ τος, ὅς, Ρήσας,

ἦχος). — 750. Χεῖρις-χειρ=ῖς+

(μῖσος-σός=) μῖ+ (Μάνη-μά

=) νη=ΙΣΜΗΝΗ. — 751-755.

Διὰ τοῦ ΚΑ: κάμηλος, κάπρος,

ὄνα, ἄκακος, ἐκατόν. — 756. ΝΜΣ

-ΠΘ=Νόμοις πεῖθου. ΕΙ-ΙΕΙ=

Ἔριν μίσει (ΝΕρων, Μίνως,

Σίμωνος, ΠΕτρος, ΘΙασος). —

757-759. Αὔλαϊα, Ἰουλαί, Ἡ-

λαία. — 760. Ἐνόσω ἕξ ὑπάρ-

χει ἐλπίς (ἐν ος ος, εἰς, ὑπ' αῖ

χί, ἐλ πῖς.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἅπλᾳ
 στοιχεῖα ὁρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τμήμα. Πέ-
 ραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις.
 μὲ παρὰ δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ
 ἐφαλαῖα ὁρ. 4. Ὁ χωριστὸς στίχος ὁρ. 3.
 Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά.
 Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

ΛΑ'—227/

Ἀνείπωτῃ χαρὰ μοῦ ἔδωκε ἡ ὀλιγόστιγμη
 Ἀγνωριμία σας ἀγαπημένε μου, Διη-
 γωνία, Μικρομέγαλη, Γριανταφυλ-
 λένιο Δάκρυ. Μὲ εὐχαρίστηση θὰ σας
 ξανάβλεπα. Τ' ἄκους, Ἰωάννα;

Πενεμένο Χαμέγελο

ΛΑ'—228/

Υποστηρίζετε τὸν (ΛΑ'—172) διαγωνι-
 σμὸν τῆς Γαρόδενας.

Χρυσοπηνή, Φεγγαρχιδά

ΛΑ'—229/

Ἐθαρίστω τοὺς ψηφίσαντας. Ψηφίω
 Γεωργίον Ἀβέρωφ. Ἀνταλλάσσομεν
 Μ. Μυστικά. Δ/σις: Ἀλέξανδρον, Στοά
 Φέξη 122, Ἀθήνας.

Μπουμπουλίνα, Ἰδῶμη, Φοῖβη

ΛΑ'—230/

ΨΗΦΙΣΑΤΕ ΦΑΝΑΤΙΚΑ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ·
 εἶναι τὸ ἥρωϊκότερο καὶ ὠραιότερο
 ψευδύνημο.

ΛΑ'—231/

Παιδιά, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά καὶ ἑλ-
 ληγογράφῳ μὲ παιδιὰ 12-14 χρονῶν.
 Δ/σις μου: Τ. Σουμειλίδην, Ἀναργύρειον
 Σχολήν, Σπέτσας.

Μυρτίλως

ΛΑ'—232/

Ἐ Δημοκρατία, εἰσαὶ ὁ δάσκαλος
 πού διδάσκει καὶ νόμο δὲν ἐκράτει.
 Πρὶν ἀπὸ σένα μὲ ἔχει ἀποκαλύψει ὁ Γόρ-
 διος Δεσμός.

Εὐζωνάκι

ΛΑ'—233/

Ψηφίσατε φανατικά τὸν ΑΡΗΝ.
 Μ. Γεωργίου, γιὰτὶ δὲν ἀπάντει;
 Μυρ. Ἀνδρῶς—Ριγολέτος

ΛΑ'—234/

Οἱ ψῆφοι γιὰ τὸ ὑπέρκο ψευδύνημο

ΞΕΝΟΙΑΣΙΩΣ ΑΠΑΧΗΣ

ΛΑ'—235/

Ἀλλάξω τετραδιάνα μὲ κάθε Διαπλασό-
 πουλο, ἀρνούμαι ἑλληγογραφία. Φραν-
 σίνα, νὰ ἐλπίσω στὴν ὑποστήριξή σου;
 στὸ (Ξενοιασῶς Ἀπάχης!) Τζέννη
 Ἀργυρίου, Τσίτσας 26.

ΧΡΥΣΟΝΕΙΡΟ

ΛΑ'—236/

Σύλλογε «ΚΕΡΑΥΝΕ», τώρα πού ἔρχεται ἡ
 ἄνοιξις δὲν θὰ ἔχομεν βεβαίως ἄστρα-
 πές καὶ βροντὲς, εἴτι δὲν εἶναι; Πές μας
 τί θὰ ἔχομεν;

Ἀεροπλάνον

ΛΑ'—237/

ΑΡΗΣ—τὸ ὠραιότερον ψευδύνημον τοῦ
 Δημοψηφισματος δέοντ' ἀποστηρικτῇ
 καὶ τὸ ὑποστηρίξω. Μιμηθε με.

Γκαῖτε

ΛΑ'—238/

Διαπλαστούλα-ες, ἀσθενῶ καὶ ἐπιφυλά-
 σσαι διὰ τοὺς «Κεραυνὸν» καὶ Διει-
 πλασιακὴν Δημοκρατία.

Κοσμοκράτωρ

ΛΑ'—239/

Παῖς τὴν ἀνταλλαγὴν Μ. Μυστικῶν διὰ
 λόγους ἀνωτέρους θελήσας.

Νέα Ἑλλάς

ΛΑ'—240/

Ἰνδιάν, στεῖλατε Δ/σίν σας.

Νέα Ἑλλάς

ΛΑ'—241/

Κρυώνω μόνο, Δὲν Ζεῶν; ... Τουρ-
 τουρίζω! ... ἀπ' τίς Ἀγγελίες σου!!

Λιάννα

ΛΑ'—242/

Πρωτοπαίνοντας στὴν κίνησι στέλλω
 στὰ Διαπλαστούλα φίλικα χαιρετί-
 σματα.

Ωκεανίς

ΛΑ'—243/

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ, ὑποψήφιος

Δημοψηφισματος ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

ΛΑ'—244/

Ἰσχυρῇ, Χρυσὴ Πεταλούδα, τρανὴ
 χαρὰ μοῦ ἡ ἑλληγογραφία σας. Μὴν ἀρ-
 νήθετε πρὸς Θεοῦ!! Περιμένω ἐναγώ-
 νιος.

Διαπλαστούλα-ες, περιμένω χωρὶς
 ἄλλο τετραδιάνα ἀπ' ὅσους δὲν μ' ἔστει-
 λαν. Ἐπίσης ἑλληγογραφῶ μὲ ὅλους-ες.
 Δ/σις (ΛΑ'—131).

Δὲν πιστεύω νὰ περικονηθῇ ἡ Ἀγγελία
 μου.

Βάσιγκτον

ΛΑ'—245/

Διαπλαστούλα, λαμβάνοντα μέρος στὸν
 διαγωνισμόν μου (ΛΑ'—178), δειγνέτε
 τὰ εὐγενικά σας αἰσθήματα μὰς μὲ τὴν ἑ-
 ξυπνάα σας.

Ἐρνάνης

ΛΑ'—246/

Πρωτοπαίνοντας εἰς τὸ μυρόλουστο
 σαλόνι τῆς μεγάλης οἰκονομείας μας
 χαίρετ' ὅλα τὰ ἐξαδέλφια καὶ ἀλληλο-
 γράφῳ μὲ ὅλους-ες Δ/σις: Κωνσταντίνον
 Θεοφιλίδην, ὁδὸς Ραβίνας 631, Δράμαν,
 διὰ Μαχιάτικο Γριανταφυλλο

ΛΑ'—247/

Φιλοπρέδοι; Εὐχαριστῶ διὰ βρα-
 βεῖον, εὐχομαι καλὴν πρόσodon.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ

Υποψήφιος Δημοψηφισματος

ΛΑ'—248/

Παραϊδοῦμαι χάριν τοῦ Βασιλείου Μα-
 κεδόνος γι' αὐτὸ παρακαλῶ θερμῶ-
 τата δλες-ους, τίς οὐς, φίλες-ους μου κα-
 θῶς καὶ τὴν ἀγαπητὴ Μακεδονική Δυνα-
 στείαν νὰ ψηφίσουν ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΜΑΚΕΔΩΝΑ

Ἡ παλαιὰ Μεγάλη Ἰδέα

ΛΑ'—249/

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
 ΚΑΤΕΡΓΟΜΕΝΑ μὲ τὸ ὑπέρκο ψευδύνημο
 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ

(Δημοψηφισμα 1929 Ψῆφοι 743)

ΛΑ'—250/

Ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ μου. Ἐλλεί-
 πει ἀπάντησεων, βραβεῖον: Ι. Τσαρ-
 μακλή, Διαπλαστούλα-ες, νὰ περιμένω τὴν
 ψῆφόν σας;

Χαράουη

ΛΑ'—251/

Παίσι, ἀπεδέιχθαι διὰ ὅλην τὴν τρο-
 μοκρατίαν τοῦ Διαπλαστικού κατέ-
 χει ὁ «ΚΕΡΑΥΝΟΣ» λοιπὸν ἀλλοιμονὸν καὶ
 τριαλλοιμονὸν στοὺς περὶ ὁδοῦς τὸν
 (Διαπλ. Δημοκρατία, τ' ἄκους;)

Νέαι ἀποκεραυνώσεις: Ἡλιόλουστη =
 Παπασταμάτης, Χρυσάλης = Μαυροκεφά-
 λου, Ταυγέτη = Κοκκινόπουλου, Ἐρνάνης
 = Κωνσταντίνος, Δικ-Σάνδ = Κομνίδης.
 «Βάτραχοι», ἀκόμα κοιμῶσθε: ἔ; Ὑπνὸν
 ἐλαφρόν.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΡΑΥΝΟΣ

ΛΑ'—252/

Ἀλληγογραφῶ, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά,
 τοτεῖα, ἡθοποιοὺς μὲ ὅλους-ες Δ/σις:
 Κ. Κουλιανόν, Ἀνδρόν, διὰ:

ΡΙΓΟΛΕΤΟΝ

ΛΑ'—253/

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ: Ποῖο ἐφετεῖνὸ διαπλά-
 σιακὸ μυθιστόρημα προτιμᾶτε καὶ δια-
 τί; Συμμετοχὴ δωρεάν, βραβεῖα 10. Περι-
 μενόμεν ἀπὸ ὅλους-ες ἀνεξαιρέτως. Δ/σις:
 Κ. Κουλιανόν, Ἀνδρόν.

Ριγολέτος, Μυρεβόλος Ἀνδρῶς

ΛΑ'—254/

Διαπλαστούλα, τί ποσεβούεις περὶ με-
 τεψυχώσεως; Γράφατε: Δημοδιδά-
 σκαλον Μελασσοπού Καστορίας, διὰ:

Δάβυ

*****

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879—1893)

ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους
 ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς
 τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐ-
 καστὸς τόμος δρχ. 25, ταχυ-
 δομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ.

28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν καὶ

δρχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894—1930),

ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τό-
 μοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐν τούτων, οἱ
 μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894—1928

τιμῶνται ἑκάστος ἀρραφὸς δρχ.

80 καὶ ραμμένους δρχ. 85. Οἱ δὲ